

Literatūra

RAŠTIJA
MENAS
MOKSLAS

NR. 286

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XI METAI

EDMUND PEARSON

Griovio farmos misterija

Policija buvo nustojusi vilties. Jau keturias šalto vėlyvo pavasario savaites jie kasinėjo aplink seną ir vienišą vieno ūkio namą Essex'e. Griovio dėl kurio ir ūkis vadinosi Griovio Farma, vanduo buvo ledo šaltumo ir juodas. Vienas žmogus vos nenuskendo šiame patvinsiam griovyje.

Ieškotojai dirbo visą dieną; visą naktį žibėjo jų žibintai. Ieškotojai gyveno vargingai. Kaimynai, atėję pažiopsoti, šaipėsi iš jų. Ir štai netikėtai vienas iš kasėjų užgavo kažką kietą. Nuvalęs žemes, pamatė moterišką batelį.

Tai buvo mažas batukas, gal antro su puse numerio, kartu su kaulais tos mažos kojos, kuriai jis buvo pritaikytas. Batukas buvo rūpestingai pasiūtas, su vilnioniu pamušalu. Viduje išstampuotas žodis *Mold*.

Atėjo kiti ir su didžiausiu rūpesčiu pradėjo valyti juodą, biaurų dumblą. Tuo pačiu metu Scotland Yardo detektyvai tyrinėjo Griovio farmos ir jos savininkų istoriją. Tarpe atidengtų faktų buvo ir tas, kad panelė Kamilė Holland niekada neturėjo vyro. Taipgi, kad ponas Herbertas Dougal niekada neturėjo pakankamai pinigų.

Tuo tarpu panelė Kamilė pinigų turėjo pusėtinai (lengvai ir dviem būtų buvę pakankamai). Ponas Herbertas Dougal darė įžymaus vyro išpūdį, be to, buvo daug pasiekęs meilistikavimo mene. Išvada aiški.

Pirmiausia pakalbėjome apie panelę Holland (panelę Kamilę Ciciliją Holland), jos keistumus ir jos vienišą gyvenimą. Juokdariui ji buvo lengvas žaidimas, jeigu jūs esate tokios rūšies juokdarys.

Panelė Holland, ši mažonė, sentimentali mergelė, tikrumoj buvo jau maždaug penkiasdešimt šešių. Tačiau, kaip viena iš jos šeiminių pastebėjo, kada ji būdavo pilnai susitvarkiusi, ant veidelio uždėjusi šiek tiek pudros ir ružo (lūpų pieštukas tada dar buvo „apkrėstųjų moterų“ požymis), kada rūpestingai sutvarkydavo savo auksinio atspalvio plaukus, apsirengdavo savo visais ekstraordinariškais aprėdalais, ji atrodė daug metų jaunesnė.

Nors tai būtų nugašdinę panelę Holland, dauguma jos tualeto detalių dabar yra mus žinomos. Pav. žinoma, kad ji dėvėjo pora „natūralių“ vilnionių ir porą baltos drobės kombinacijų, plieniniais rėmais korsetus, du ružavus vilnionius apatinius, juodas kašmiro kojines ir du apatinius sijonus.

Ar virš viso to buvo dar suknelė? Aš manau. Be to, plaukams sukti vilokas, vėžlio kiauto šukos, elastinis dirželis ir moterų vartojama užpakalinėms linijoms išryškinti poduškaitė. Net ir ši poduškaitė buvo įrodymas, kad panelė Holland labai bijojo šalčio, nes, kaip sakė šeiminkė (vardu ponija Henrieta Wisken), tą buvusi „nekasdieninė poduškaitė iš labai šiltos medžiagos“.

Panelė Holland savo batukus gaudavo iš Londono batsiuvio. Jie buvo specialiai pasiūti jos mažai, gerai suformuoti kojų. Antro su puse numerio, gerbiniuotos avies vilnos pamušalu, viduje įmuštu skausmingai pranašišku batsiuvio vardu: *Mold*.

Panelę Holland pagaliau aprenkęme. Pasižiūrėjome, kas ji tokia buvo.

Kristupas (etmonas) Radvilos, Kristupo Perkūno sūnus.

(Iš Dr. V. Sruogienės parašytos Lietuvos istorijos, kurią leidžia Tėvynės Mylėtojų Draugija).

Ji priklausė nelaimingai klasei, kurią Šerlokas Holmsas kartą apibūdino kaip „vis kažkieno genamos, bedraugės moterys“.

Pinigus ji gavo iš tetos paveldėjimo keliu. Pati turėjo dukterėčią ir vieną ar du sūnėnus, bet retai su jais matydavosi. Jie buvo save gerbiai žmonės, nenorį savo gerai įsikūrusių giminių varginti ir taipgi perdaug nesidomį jų sveikata.

Ji visuomet atrodė švelniai patraukli, koks nors džentelmenas visada rodė jai šiek tiek dėmesio. Bet tai ir buvo viskas. Jos širdyje vis dar ruseno švelnus prisiminimas: jaunas laivyno karininkas, kuriuo ji buvo susižavėjusi, nuskendo, ir panelė Holland vis dar nešiojo žiedą, numautą nuo jo negyvos rankos.

Ji turėjo ir bankininką, kuris, be jos parašo, retai kada ją matydavo. Nors ji kartais ir keliaudavo, bet labai mažas skaičius žmonių ją tepažino, ar žinojo, kaip ji atrodė. Išimti sudarė tik jos namo Bayswater miestelyje nuomininkai.

1898 metais plėtkeliai padilgino minios jausmus. Panelė Kamilė turėjo meilužį! Tikrai, mano mielieji! Tarnaitė ji pastebėjo ir šeiminkė ponija Pollock taip pat ji matė. Panelė Kamilė svečių kambaryje vaišino jį arbata. Paskui jie kartu buvo išėję pasivaikščioti.

Kaip jis atrodė? Na, jis buvo aukštas, gero sudėjimo, kariškos išvaizdos. Tikriausiai koks atsargos karininkas, nes panelė Holland vadino jį kapitonu. Jis turėjo rudą smailią barzdelę ir ryškiai išsiskyrė iš kitų. Trumpai tariant, keliautojas, nemažai pasaulio matęs žmogus. Tik pagalvokite, brangieji! Ir dar panelė Kamilė! Ar jūs kada nors?..

Pono Dougal vardas buvo Samuelis, bet kad labiau galėtų sužadinti besidominčių vaizduotę, jis pasirašinėdavo „S. Herbertas Dougal“. Kalbėjo su lengvu airišku akcentu, gal būt, manydamas, kad geros išvaizdos airis beveik kiekvienos moters akyse jau turi kai kurių pirmenybių.

Akcentas tačiau buvo lygiai taip pat simuluojamas, kaip ir kapitono laipsnis, nes tikrumoj jis buvo Cockney provincijos žmogus, gimęs Bow varpams skambant ir armijoje tarnavęs seržantu dvidešimt vienerius metus. Reikia tik stebėtis, kad Dougal nesivadino maršalu.

Taigi būvęs seržantas Dougal tarnavo armijoje tėviškėj ir Halifax'e, ir jo karinė metrika buvo be priekaištų. Dabar jis džiaugėsi pensija. Bet (taip jis dūsaudavo paneli Holland, kada jie vaikščiodavo lapų nuklotais Hyde parko takeliais) ant jo

gyvenimo krito šešėlis. Tamsus šešėlis, sulaukęs jį nuo pasipiršimo. Žmona. Atsisėkusi, nedėkinga, pragaištinga žmona. Jo pagarba įstatymams (toj vietoj jis pasitempdavo, kaip daro tie, kuriems įstatymo pagarba yra virš visko), taigi jo pagarba savo krašto įstatymams kliudė jam sugestijuoti vedybų ceremonijas, kurios juk vestų į dvipatystę.

Ir po šių pasivaikščiavimo maždaug drebančių iš susijaudinimo panelė Holland būdavo paliekama viena kovoti su jo nedoru pasiūlymu priėmimo pagundomis. Juk to viešbučio jai jau buvo iki kaklo. Pabėgimas su šiuo gražiu velniu tikrai būtų buvęs jaudinantis!

Kaip ponas Dougal buvo kuklus tuo atžvilgiu, kad neapdovanojo savęs aukštesniu nei kapitono laipsniu, taip lygiai jis buvo tylus ryšium su savo pasiektais laimėjimais.

Jo atsargos liūdymas pabrėžė, kad seržantas turėjo „labai gero raštininko“ kvalifikacijas. Šis apibūdinimas be abejo atžymėjo ir jo plunksnos gabumus, nes ponas Dougal, kada jis turėjo laiko, galėjo labai vykusiai imituoti kitų žmonių parašus.

Pasitraukęs į atsargą ir dirbdamas Dublino kariuomenės ligoninėje, jis turėjo progos susidurti su keliais čekiais, pasirašytas generalinio štabo viršininko ir lordo Wolseley, tuo metu kariuomenės vado. Neseniai keletas tokių pasirašytų, bet minėtų asmenų išsidėję čekių, atsirado ir Anglijoje. Vienas jų, 35 svarams, buvo net iškeistas Londone.

Jury nusprendė, kad tai Dougalo darbas, ir jis buvo nuteistas vieneriems metams. Be to, iš jo buvo atimta pensija.

Tai buvo mažiausiai trečias kartas, kai jam, išėjus iš kariuomenės, teko atsistoti prieš teismą. Pirmųjų dviejų jury nariai buvo paveikti jo gera armijos metrika, puikia iškalba, ir jį išteisino.

Savaime suprantama, kad ponios Pollock svečių kambaryje geriant arbatą ir valgant avieną, ponas Dougal neminėjo šių savo nuotykių paneli Holland. Jo būdas esąs žymiai aukštesnis negu mintys apie pinigus, sakė jis, po kelių bandymų (deja, nepasisekusių) prikalbėti panelę Holland investuoti vertybių popierius jo vardu.

Nieko jis jai neminėjo nei apie kitas savo meilės aferas, išskyrus aną atmintiną nelaimingą atvejį su savo neįmanoma žmona.

Nieko stebėtino. Vistiek nebūtų buvę laiko viską išpasakoti, nebent tik tuo atveju, jeigu jie būtų norėję kartu eiti aplink Hyde parką tol, kol susmuktų visiškai išsisėmę ir pavargę. Ši istorija reikalavo trijų tomų...

Niekas nežino visų jo žygdarbių. Net labiausiai neatlaidūs investigatoriai niekada nei nebando sužymėti jo visų vaikų, gimusių moterystės ryšyje ar be jo. Jeigu jis neįtraukė jų į savo išlaidų sąrašą, tuo labiau jie negalėjo prisidėti prie jo išlaikymo. Nežiūrint jo aplink pirštą sukamos lazdelės, nė šaunios išvaizdos, jis tuo metu, kai sutiko senmergelę iš Bayswater, buvo visiškai nusigyvenęs.

Kaip jis tą subrendusią ir atsargią nekaltybę įviliojo į šį nuotykių, visam laikui pasilieka gili misterija. Iki to laiko nė mažiausias nukrypimas nebuvęs sutepęs jos

Griovio farmos istorija

(Atkelta iš 1-mo puslapio)

karjeros. Ji buvo tikinti, dievobaiminga ir gyveno savo nuosavybės atitverta nuo likusio pasaulio. Tačiau su šiuo "Kasanova iš Cockney" ji buvo jau bekeliaujanti į kitus jai svetimus pasaulius.

Pirmiausia, kaip ir dauguma pabėgėlių, jie nuvažiavo į Brightoną. Jie išsinuomavo kambarį, už kurį panelė Holland mokėjo nuomą. Betgi buvęs seržantas užsinorėjo būti ūkininku ir užvedė derybas dėl Coldhams ūkio Essex'e išnuomavimo.

Dougal ir davė šiam ūkiui naują Griovio farmos vardą, nes tikrai ten buvo griovys su tiltu per jį.

Panelė Holland už nuosavybę sumokėjo 1500 svarų sterlingų ir ponas Dougal užsirašė jos savininku. Šis dokumentas tačiau buvo panelės Holland sudraskytas ir sudarytas kitas jos pačios vardu.

Ji buvo beatiduodanti savo širdį ir ranką, bet nenorėjo meilužio apdovanoti ir jai priklausančiomis pasaulinėmis gėrybėmis.

Kada ūkis buvo paruošiamas naujiems savininkams perimti, panelė Holland iš sandėlio persigabeno ir savo baldus: pianiną, paveikslus, drobes ir indus.

Prieš persikeldami į naujuosius namus, vadiną save ponu ir ponia Dougal gyveno Saffron Walden'e. Čia jie buvo apsisistoję pas ponia Wisken.

Ta geros širdies moteris mėgo savo nuomininkas ir galvojo, jog jie yra tokie, kokie jie sakėsi esą: vedę žmonės, verti visiškos pagarbos. Ji su jais pasikalbėdavo ir daug ką apie juos sužinojo, bet toli gražu ne viską. Ponas Dougal buvo mandagus ponios Wisken kanarėlei, o ponia Wisken labai džiaugėsi panelės Holland šuniuku Jacko.

Vieną balandžio mėnesio dieną Dougal ir panelė Holland paliko Saffron Walden'ą ir įžengė į savo nuosavybę — Griovio farmą. Jų gyvenimas ten tęsėsi tris savaites, ir per tą trumpą laiką jie perleido net tris tarnaites.

Antroji vadinosi Lydia Faithful, bet, nors ir su tokia pavarde, tegalėjo išbūti tik savaitę. Trečioji, Florence Havies, tik atvykusi pastebėjo, jog pono šeimininko reikalavimai yra per dideli, kad būtų galima su jais sutikti.

Tikrumoj, kada naktį Dougal bandė išlaužti į jos kambarį, ji pabėgo kartu su panele Holland. Per tas kelias savo buvimo ūkyje dienas ji atsisakė viena pasilikti su savo ponu.

Gegužės 19 dieną Dougal ir panelė Holland išvažiavo. "Važiuojame į miestą truputį apsipirkti", pasakė panelė Holland. Po to niekas jos daugiau nematė. Dougal sugrižo po keletos valandų ir, didžiausiam tarnaitės siaubui, grįžo vienas.

"Kurgi ponia?" paklausė ji.

"Ooo, ji išvažiavo į Londoną".

"Ka? Išvažiavo į Londoną ir paliko mane čia vieną?"

"Taip, bet tai nesvarbu. Ji sugriš ir aš eisiu jos pasitikti".

Florence, jauna mergina, buvo sutikusi pasilikti tik panelės Holland prašoma ir dabar praleido naktį užsirakinusi savo kambarielyje, pilnai apsirengusi sėdėdama prie lango ir pasiruošusi sprukti kiekvienu momentu, jeigu tik kas nors atsitiktų.

Dougal išeidavo ir vėl sugriždavo, kartais lauke išbūdamas ir ilgesnį laiko tarpą. O sugrižęs vis pranešdavo, kad "ponia Dougal dar negrižo" tuo ar kitu traukiniu. Jis dėjosi vis važinėjas į stotį, nors tikrumoje turėjo daug svarbesnį darbą čia pat prie namų.

Mergaitė buvo per daug išibauginusi, kad galėtų rūpintis, ką jis veikė; svarbiausia, kad tik nelindo prie jos iki ryto, kada turėjo atvykti jos mama, kuriai ji buvo prieš porą dienų parašiusi laišką. Mama pasicimė ją su savim.

Ponia Havies pasakė Dougal'ui lygiai tą, ką ji apie jo elgesį galvojo, paprašė ir gavo mėnesio algą su kelionpinigiais abiem, ir apleido Griovio farmą.

Dabar prasidėjo pono Dougal keturi gyvenimo metai ūkyje, kuris, iš vienos pusės, pasidarė dažnai lankoma vieta.

Ten tebebuvo panelės Holland pianinas, paveikslai, skalbiniai, drabužiai, brangenybės ir laikrodžiai. Keliems pasiteiravusiems buvo pasakyta, kad "ponia Dougal" keliaujanti, arba plaukiojanti jachta. Tikroji ponia Dougal atvyko tuoj pat po panelės Holland dingimo. Jos vyras jai pasakė administruojas vienos senos ponios, iigsniam laikui kažkur išvykusios, nuosavybę.

Taip jis ir toliau tęsė šį gana pelningą administravimą. Po keletos dienų panelės Holland bankininkas Londone gavo laišką, kuriame panelė K. C. Holland prašė naujos čekių knygutės. Knygutė jai buvo pasiųsta į Griovio farmą. Tą įvykį sekė 30 svarų čekis Dougal vardu.

Po šio įvykio bankininkas parašė panelėi Holland laiškutį, pastebėdamas, kad parašas po paskutiniuokiu čekiu esąs kiek skirtingas nuo parašų, kokius bankininkas buvo iki šiol įpratęs matyti, ir prašė ją toliau pasirašinėti jau įprastu būdu. Bankininkas buvo užtikrintas tokio turinio laišku:

"Mielas pone: čekis pono Dougal vardu buvo visai tvarkoj. Dėl rankų pervargimo mano dabar pasirašomuose čekiuose braižas gali būti šiek tiek pasikeitęs. Jus gerbianti, Kamilė C. Holland".

Bankininko sąžinė buvo nuraminta. Lygiai tokia, atrodė, buvo ir "panelės Holland" sąžinė. Atėjo jos įsakymai parduoti keletos firmų akcijas. Vėliau, tais pačiais metais, "panelė Holland" paėmė iš savo banko Londone 600 svarų, gi ponas Dougal su tokia pat suma atidarė sąskaitą kitame banke. Dalykai ėjo ta linkme, kol pono Dougal einamoji sąskaita paaugo iki 3,000 svarų.

Kada įvyko susitrukdydas dė Griovio farmos perėmimo, panelė Holland (kuri vis dar tęsė savo misteriškus pasivažinėjimus jachta) iškėlė bylą teisme ir ją laimėjo. Iš dėkingumo ji užrašė ūkį savo administratoriui ponui S. Herbert Dougal.

Dabar šitas džentelmenas gyveno tokį gyvenimą, kuris tepasiekiamas tik dideliam meilužiui, turinčiam, be to, daug gabumų plunksnos srityje. Vienas iš pirmųjų jo planų buvo užversti žemėmis tą gadinantį vaizdą griovį.

Ponas Dougal pasidarė savos rūšies vietos magnatas, visur tinkas, širdingas, linksmas, dažnai besilankęs viešose vietose, visuomet pasiruošęs priimti vaišes, pilnas juokų ir triukšmingų pokalbių. Jis buvo nemažas sportininkas, ypač mėgstantis šaudymą.

Iki šiol buvęs motociklistas, jis neseniai nusipirko automobilį, kuris kaip ir pirmas apylinkėje kiekvieną stebino ir domino.

Viename laiške savo vietovę jis aprašė kaip "linksmausius angliškus namus", nors tikrosios ponios Dougal akimis namai buvo per daug beverčiai ir apleisti. Per tą laiką perėjo visa eilė tarnaičių, kurių vienos atmetė, kitos priėmė savo pono intencijas.

Jeigu šiandien kas nors, eidamas į laukus pasivaikščioti, užtikėtų džentelmeną, bemokinantį mergaitę važinėti dviračiu, mergaitę neturinčią ant savo kūno jokių drabužių, žmogus pagalvotų atsidūręs nudistų kolonijoje ir skubiai pasišalintų, patenkintas, kad mūsų kartos žmonės yra tokios tyros ir nekaltos širdies. Tačiau 1900 metais mes dar nebuvome pasiekę tokio idiliškos nekaltybės laipsnio. Tada dar tebebuvo žmonių su tokiomis piktomis mintimis, jog galvojo, kad tie dalykai, ku-

rie dėjosi Griovio farmoje, paprastai kalbant, buvo "negrąžūs".

Ponas Dougal be teismų negalėjo apsieiti. Jis iškėlė skyrybų bylą savo žmonai ir priešinosi teismo sprendimui duoti išlaikymą vienam jo tarnaiti gimusiam kūdikiui.

1902 metais, kada panelės Holland pasivažinėjimai jachta buvo nūsitęsę net tris metus, pradėjo sklisti nemalonūs gandai. Kodėl jos drabužiai vis tebegulėjo Griovio farmoje? Kurgi ji pagaliau buvo dingusi?

Vietos policija ir Scotland Yard'o detektyvai pradėjo domėtis ir lankyti Dougal'ą. Jis juos gražiai priimdavo ir pakviesdavo pasižvalgyti po apylinkes. Jie tai padarydavo ir išvažiuodavo pilni geriausių jausmų.

Ir štai vieną kartą 28 svarams čekis, pasirašytas "Kamilė C. Holland", buvo parodytas jos sūnėnui, kuris užtikrino, jog tai nebuvo jo tetos parašas.

Po visų klaidžiojimų ir daugelio triumfų ponas Dougal buvo likimo pasmerkta pradėti atgal savo kelionę, kuri paprastai baigiasi visiems žinomoje vietoje. Būdamas Londone, iš dalies biznio reikalais, iš dalies pramogos, jis užsuko ir į Anglijos Banką iškeisti keletą čekių. Tai buvo čekiai, kurių policija seniai ieškojo. Jis buvo suimtas už parašų perdirbinėjimą.

Detektyvo vedamas gatvėmis, jis bandė pabėgti. Savo nelaimei pabėgimui pasirinko vieną iš uždaru gatvelių ir buvo greitai vėl sugautas. Apieškojusi jo kišenės policija rado: 564 svarus pinigais, septynis žiedus, penkis laikrodžius, sagučių, užstatų krautuvės bilietą, dvejis akinius, šešis brangakmenius kartu su paprastai vyrų kišenėse randamais dalykais, kaip amžinos plunksnos, peiliai, pypkės ar tabokinės.

Vienas iš žiedų buvo atpažintas kaip priklausęs mirusiajam panelės Holland mylimajam.

Savaitėmis laikraščiai diskutavo "Griovio farmos misterija". Prasidėjo kasinėjimai. Žmonės visur pradėjo matyti panelę Holland, ir daugelis nekaltų senmergių buvo bereikalingai kvaršinamos. Daug burtininkų, aiškiaregių ir narų davinėjo patarimus, kaip surast jos kūną.

Pagalčiau buvo rasti vargšės panelės Holland palaikai — vargu daugiau negu griaučiai, susukti į skudurus, kuriuos apimta siaubo ponia Wisken atpažino kaip buvusių "ponios Dougal" drabužius. Batsiuvis ponas Mold neturėjo jokių abejonių dėl savo rankų išdirbystės, kiek tai liėtė batus.

Tikroji Griovio farmos savininkė gulėjo ten nuo pat to vakaro, kada Dougal pasiėmė ją pasivažinėjimui, nušovė ir užkasė griovyje.

Dougal viską paneigė ir toliau vedė gana gyvą susirašinėjimą su daugybe savo meilužių. Savo apsigynimui jis tvirtino, kad atrasti palaikai nebuvo panelės Holland, o jeigu ir buvę, tai, gal būt, ji pati nusizudžiusi ir koku nors gudriu būdu pasilaidojusi griovyje. Po kurio laiko tačiau Dougal prisipažino įvykdęs nužudymą, bet gynėsi, kad tai įvykę atsitiktinai, jam nenorint.

Kada galų gale jis tikrai jautėsi nebeištruksiąs, grasinantis kapeliono balsas vertė jį prisipažinti: "Dougal, ar esi kaltas ar nekaltas?"

Valstybės gynėjas laukė vieną momentą. Tą momentą Dougal pasuko galvą ir pasakė: "Kaltas!"

Vertė t.

PETRAS ŠIRVOKAS

Nauja Juozo Švaisto knyga

230 psl įdomiausių lietuviškų nuotykių.

Kaina \$2.00. Kreiptis į

NAUJIENAS, 1739 S. Halsted St.

CHICAGO 8, ILLINOIS

Negestis Sandūnuose ir Chicagoj

Vasarą, ypač paežerėj ir saulės kaitroj, žmonės mėgsta daugiau šiaip jau lengvo turinio pašnekėsiams laiką leisti. Tačiau mano kaimynas žemaitis nevengia ir rimtesnės temos.

— Sakyk, — klausė jisai, kai susitikova Sandūnų smiltyne, — ar atsimeni žemaičių žodį "negestis", ar žinai jo reikšmę?

Nekartą jis panašiomis žemaičių kalbos dalykų temomis mane yra kalbinęs. Mat, jis renka senus, mūsų kalboj nebevartojamus, žodžius. Tokių mirusių ar numarintų žodžių sakosi turįs nemažai surinkęs. Anais metais, kai "Naujienų" kalbos dalykų skyriuje buvo įdėtas rašinys apie kai kuriuos žemaitiškuosius miško pavadinimus, jis mane sutikęs papildė, pastebėdamas, jog nieko neparasčiau apie "leiknus", "trakumus" ir dar apie kai kuriuos vardus. Senų žemaitiškų žodžių žinojimu kaimynas pirmauja. Jo jaunystėj dar nebuvo kaimo palietusi modernizacija, nemaža žodžių išmetusi iš vartosenos. Be to, jis visą laiką daug reikalų turėjo su kaimo žmonėmis ir, berods, visą laiką dirbo žemaitijoje.

Laikydamas rankoj dar spaus-tuve tebekvepiantį laikraštį, kuriame išspausdintas B. Babrausko straipsnis, kaimynas apie negestį taip kalbėjo. B. Babrauskas, rašydamas, jog Nelei Mazalaitėi pritrūkę antraštės paskutiniam jos veikalui, esą, nepataikęs ir gerokai apsirikęs, sakydamas, jog vardas "Negestis" nieko bendra su veikalu neturįs. Negestis, kaip kaimynas teigė, esąs senas žemaičių žodis. Jo reikšmė sunkiai nusakoma. Negestis — tai lyg bėda, nelaimė ar nesėkmė, bet ne kuri nors aiški, žinoma, o daugiau mistinė, lyg artima nedaliai. Kai negestis užėina, tai nė neprasidėk, nieko nebus, nesėkmė lydės. Šiandien nepavaikščiosi po žemaitiją, nepasiklausysi žemaičių kalbų, pasakojimų bei padavimų, kodėl vienas ežeras Negestim vadinamas: ar ten žvejoti žvejams nesisekė, ar ten besimaudantiems bei įsimylėjusiems pakrančių svajotojams grėsdavo pavojai, gal nesėkmė juos lydėdavo. Nelės Mazalaitės romano veikėją buvo negestis apnikusi ir pastangos sukurti naują gyvenimą nuėjo niekais. Autorės parinktas vardas labai tinkas knygai.

—
I Chicagoj grįžus, kartą viename būrelyje "Negestis" vėl buvo pokalbio tema. Mat, pasisakydamas prieš B. Babrausko nuomonę, tik ką spaudoje "Negestį" buvo Dr. Juozas Daugailis "išaiškinęs". Jo išvada, jog negestis nuo to, kas negesta, negrinėdami kai kurie žemaičiai sakė Dr. Juozą Daugailį grįžus į anuos filologijos laikus, kai Ariogala nuo "ar yra galas" buvo kildinama ir kai Palestinos (nuo paleistuvių) bei Alpių (nuo apalpti) "lietuviškoji" reikšmė buvo įrodinėjama.

Tačiau vienas knygų mėgėjas

labiausiai kredito daktarui skyrė už pagrindinį tvirtinimą, jog "Negestis" geras knygos vardas — įsitinka viršelyje. Vadinasi, Dr. Daugailis, keliaudamas po pasaulį, būsiąs matęs knygų, kurių vardas netelpa viršelyje.

Kitas būrelio kalbėtojas ėmė pasakoti, jog Dr. Daugailio raštas jį mintim į Sandūnų paežerę nukėlęs. Ir buvę taip.

— Įėjau, — aiškina jisai, — kartą į vasarnamio virtuvę, kai ten moteris tebuvo. Jų kalbos tema buvo lengvoji moterų įprastinė, apie meilę. "Žinai, misiuk, tu labai myli vyrus, kulnis mini į vidų", nugirdau vienos senyvos moters žodžius, taikytus jaunesniajai, aslos viduryje stovinčiai. Visos moteris sužiūro į jos batukų kulnis, bet greit žvilgsnį nukreipė kiekviena į savuosius, ėmė akimis matuoti savąsias — kaip ir kiek kulnys nušleivotos. O toji žinovė dar pridėjo, jog moteris, kuri minanti "streit", t. y. visai kulnų nenušleivojanti, meilei netikusi. Ši žinovė buvo pagyvenusi moteris. Be abejo, ji savo gyvenimo patirtimi švietė jaunesnijasias. Panašiai ir Dr. Juozas Daugailis,

atrodo, savo rašymo (o ne mąstymo) patirtimi tariasi apšvietęs "Draugo" skaitytojus ir išaiškinęs negestį...

Kalbėtojui šitas mintis išdėčius, visi pritarėm: jei šiandien moteris sugeba išmatuoti, kiek kuri jos tikusios meilei, tai kodėl Dr. Daugailis, lyg su "coliauka" išmatavęs žodį, negalėtų teigti, kad tasai tinka knygos vardui.

—
"Negestį", kaip per sapną jautau, vėl "čiupinėjo" rašytojai, pradėdami savo žiemos vakarų pašnekesius. Tur būt, jie, lyg tie "nevierni" tamošiai, nepasitiki

SENIAUSIAS JAV MIESTAS

Seniausiu Jungtinių Amerikos Valstybių miestu yra laikomas St. Augustine, kuris yra Floridoje. Jį įsteigė ispanai 1565 metais.

Tačiau seniausias viso Amerikos kontinento miestas yra Meksikos Miestas, kuris buvo įsteigtas 1325 m. Vadinasi, 240 metų anksčiau, negu St. Augustine.

Dr. J. Daugailio filologiniais-literatūriniais aiškinimais.

J. Klauseikis

BIZNIO IR FINANSŲ PATARĖJAS

Pirkdamas ar parduodamas prekybos įstaigą, organizuodamas ar padidindamas įmonę ar kokį biznį, pasitark su

**WILLIAM J. DRAKE
-DRAGŪNAS**

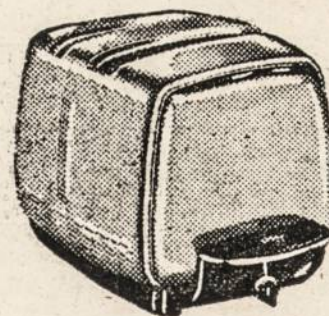
85-03 Wareham Place,
JAMAICA, N. Y.
Tel. Jamaica 6-7272

Give him
the shaver with the
BIG, SMOOTH
single head

5 year free service guarantee on Shavemaster's powerful motor.

Sunbeam
RADIANT CONTROL
TOASTER

Only the Sunbeam toasts with Radiant Control that gives uniform everytime, whether bread is frozen or fresh, rye or white, thick or thin.

Closer, cleaner shaves than any other method, wet or dry.

Sunbeam
MIXMASTER

Larger BOWL-FIT beaters for higher, lighter cakes.

Leo Berman Hardware and Appliances

1638 West 63rd Street

HEmlock 4-6800

(1 block West of Ashland on 63rd Street)

3422 Michigan Avenue
Phones: Waterfall 8-8400

East Chicago, Indiana
East Chicago 5611

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Atomino ir bevardo amžiaus parašėje

Esame liudininkai, o gal teisingiau sakant, kūrėjai naujos epochos žmonijos gyvenime, kuriai vardą duos ateities istorikai. Kaip vidurinių amžių ar renesanso žmogus pilnai nejuoto, kad jis yra kūrėjas tam tikro, savo dvasia skirtingo periodo, kuris laiko tekmeje buvo apipavidalintas ir gavo atitinkamą vardą, taip ir mes nevisada pastebime, kad gyvenime verpete naujų jėgų bei idėjų, kurios yra prižadastys skirtingo žmonių ir tautų santykiavimo, kaip buvusio prieš to laikotarpio pradžią.

Jis išnėrė iš dvasinių žmogaus gelmių, paveiktų eilės naujų reiškinių, ir dabar jį patį persekioja, kaip baisi, viską sunaikinti siekiantis šmėkla.

Išdygęs 1-jo p. karo griūvėsiuose, išsikerojęs 2-jo p. karo chaoso, jis dabar jau grasina sumechanizuoti žmonijos dvasią ir protą, versdamas individą bespalviu grėsmės, abūjumio ir desperacijos vergu. Jis ne tik jau kankina sovietų vergijos paniektą žmogų, bet ir savo glėbyje dusina laisvojo pasaulio pilietį.

Nuo daigo iki vaisiaus

1-jo Pasaulinio karo audra sugriovė hierarchinę Europos santvarką, duodama galimybių eilei tautų sukurti nepriklausomas valstybes su sveiku ekonominiu pagrindu, ryškiu kultūriniu akiračiu ir našia civilizacija. Jos, remdamosios demokratiniiais principais, kaip ir kitos amžiumi ir patirtimi vyresnės valstybės, ir gelbstimos savo žmonių entuziastiško veržlumo ir atsparios dvasios, apgalėjo vidurinius trūkumus. Tačiau dabar tie principai buvo paminti kaip iš pat pradžių Rusijoje, vėliau Italijoje ir Vokietijoje, susiformavo naujos, žmogaus prigimtas teisės laužiančios ir jį bevavė valstybės nuosavybe pavertiančios jėgos, kurios fizinės revoliucijos keliu bandė ar bando išrišti amžiams seną socialinio santykiavimo klausimą.

Vokiečių viršžmogis, apsvaigintas teoretinių laimėjimų, metėsi į praktišką karo avantiūrą, užžiebdamas pasaulinį gaisrą.

Nuo Lamanšo iki Volgos, nuo Antarkties iki Mėlynojo Kryžiaus vandenų užvirė lava, tirpinanti valstybes, tautas, miestus ir meno bei civilizacijos laimėjimus. Joje tirpo ne tik tūkstančių tūkstančiai ginklus nešančių karių, bet ir milijonai civilių gyventojų ir jautus sąžinės ir atsakomybės jausmas. Bejausmis robotas, braidydamas po kraujo ir ašarų upelius, griovė, naikino, kas šimtmečiais buvo kurta ir laimėta.

Atomis sprogimas ant gyvų taikinių laikinai sustabdė tą baisų žmogaus kvaitulį. Tačiau ir tas laikinai buvo ir yra tik tariamas, nes tik toje

pasaulio dalyje, kuri pakliuvo į taiką ir teisę gerbiančią, bet naivaus žmogaus rankas, jis įgavo savo prasmę. Beprasmiškas ir buvęs, tik dar labiau sustiprėjęs ir žiauresnis, rafinuotas ir grasinantis jis tebesiaučia ir jau savo malonėje laiko trečdaliį pasaulio.

1-jo Pasaulinio karo daigas pribrendo 20-jo amžiaus viduryje į piktą vaisių, kurio sėklas, kaip pūvančios žaizdos bacilos, kankina fiziniai nuvargusį ir dvasiniai palaužtą, paniektą ir nusiūlytą žmogų šiapus ir anapus geležinės uždangos.

Paniekinta teisė

Komunizmo ir nacizmo pasauliai giliausiai pažeidė teisės sąvoką.

Visame Eurazijos kontinente, išskiriant mažas sales kaip Švedija ar Šveicarija, ji buvo koneveikiama, niekinama ir piktinaujama. Jis nebuvo paisoma individualinėje bendruomeninėje ar tarptautinėje are pavojų. Turėjo jai skirtingą, fizine jėga paremtą, mastą. To pasekmėje griuvo demokratinės ar kvilgintinės valdžios, diktatūros ir autoritetiniai režimai. Kiekvienam tų veiksmų atstovavo grupė žmonių su savo skirtingai suprantama teisės sąvoka, kuri pasidarydavo niekinė naujam varžovui įsistiprinus soste. Todėl masės, sekdamos tą procedūrą ir nuo jos moraliniai ir fiziniai kentėdamos, liko abejingos ir nenoriai reaguojančios į pasaulinių ar valstybinių politikos vykusių ar jų išdavų raidą.

Tai yra giliai paveikę europietį. Aziato ir afrikičio aspektas daugiau remiasi fizinio nepriteklio fonu. (Apie tai kalbėsime vėliau.)

Europos žmogus tebėra dvasiniai prislėgtas vakarykščio teisės paniekimo, kuris laisvai siaučia už geležinės uždangos ir grėsmingai tiesiai pirštus naujoms aukoms sužvejoti. Toji grėsmė yra prislėgusi jo karo atbukintus nervus ir atėmusi norą bei ryžtą energingai ir su pasitikėjimu siekti teisės atstatymo, kur ji tebėra niekinėje padėtyje, ar su pasitikėjimu smaigstyti gaires teisingam pasaulio sutvarkymui. Apsivylęs ir palaužtas jis su kartėliu sėka konferencijas, pasitarimus didžiųjų ir mažųjų, kurie be propagandos nieko konkrekaus tai pusei, kuri teisės sąvoką gerbia, neduoda. Jis, kaip "Vakarų fronte nieko naujo" puskarininkis Kroppas pageidauja, kad geriau diplomatai, politikai ir generolai susirinktų į vieną didelį stadioną, į kurį, žinoma, būtų galima gauti pirkti biletus kaip dabar į JTO sesijas, ir ten karštais ginklais spręstų savo nuomonių skirtumus, užuot

per savo autoritetus atiduodami masei kentėti ginkluotų konfliktų pasekmes. Jis bijo naujo Miuncheno ar Jaltos, bet tik tiek, kiek tai liečia jo teisinę būklę, garantuojančią ekonominio ir dvasinio gyvenimo tas pačias ar geresnes sąlygas.

Fizinis nepriteklus

Skurdas giliai pažeidžia individo ir masės dvasinį stovį, tuo pačiu pasidarydamas stabdžiu kultūrinio progreso visuomenės ar valstybės gyvenime. O kultūrinį progresą reikia laikyti laidu geresnio socialinio santykiavimo, nuo kurio raidos pasekmių priklauso bendruomenių, tautų ir valstybių gerbūvis.

Karo audra sunaikino milijonus žmonių bado ir skurdo

šmėklos malonei. Peralkę ir nuskurde, be tėvynės ir pastogės, jie rausėsi griūvėsiuose, ieškodami bent dalelės savo ar kitų palikto turto šukių, kurios

(Tęsinys 5-ine pusl.)

Aleksas Brinas

GENERAL CONTRACTOR

- Naujų namų statyba
- Namų remontavimas
- Vidaus įrengimai
- Garažų statyba

20 metų patyrimas
Greitas ir sąžiningas darbas

4339 S. Hermitage Ave.

FR 6-3922 LA 3-9719

AUTO TAISYMAS IR GASOLINO STOTIS

Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, Firestone padangos, baterijos ir automobiliams dalys.

1934 W. 59th Street Tel.: GROVEHILL 6-9136

M. ČESAS, patyręs automobilių specialistas

JUOZAS GRABAU

LICENSED

REAL ESTATE BROKER

Patyręs nekilnojamo turto pirkimo pardavimo tarpininkas. Namų pirkimo ar pardavimo atveju patartina kreiptis į savo tautietį. Būsime patenkinti sąžininga ir rūpestinga paslauga.

227 Bedford Avenue Brooklyn 11, N. Y.

STagg 2-7524

Kad Jūsų pinigai atneštų daugiau pelno ir kad kiekvienu atveju jie būtų saugiai apdrausti — padėkite jus pas mus. Tai paprasčiausias ir saugiausias dalykas! APTARNAUJA JUS NUO 1922 METŲ.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASS'N.

1447 SO. 49th COURT, CICERO, ILLINOIS

Telefonai: TOWNHALL 3-8131-8132 Juozas Gribauskas, vedėjas

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Angliški 100% vilnos audiniai vyriškiems ir moteriškiems drabužiams, paltams ir kt. Įvairiausios rūšies maistas.

Vaistai.

Visi sovietų valdžios muitai užmokami čia.

Siuntinių gavėjams nereikia nieko primokėti.

T. KUCZEWSKI & CO.

4036 SO. RICHMOND STREET Tel.: FRONTIER 6-6399

CHICAGO 32, ILLINOIS

Ofisas atdaras: Nuo pirmadienio iki šeštadienio, nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.

NELAUKITE — RYTOJ GALI BUTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimė išitikus, neturėsite jokių nemalonių.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & MCKAY, Inc

222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043

Telefonas CENTRAL 6-5208

Generaliai Agentai šių Kompanijų:

COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

(Tęsinys iš 4-to pusl.)

juos gelbėtų nuo mirties ir garantuotų nors mažą rytojaus ekonominio gerbūvio vilties kibirkštėlę.

Sąžiningi žmonės kentėjo ir skurdo, kai tuo tarpu visokie spekuliantai, kyšininkai ir oportunistai išniro į paviršių, sudarydami specialų ir sotų luomą, patenkintą ekonominiu sąmyšiu.

Tos aplinkybės yra giliai paveikusios vakarų europietį ir jų pėdsakai ir šiandien yra labai ryškūs. Tiesa, jo gyvenimo standartas per pirmąjį dešimtmetį po karo žymiai pakilo, bet jis vis dar negali nusikratyti praeities slogučio. Todėl jis daugiausia rūpinasi savo asmenišką gyvenimo ekonominėmis sąlygomis, mažiau dėmesio teskirdamas kultūrai ir politikai.

Ką bekalbėti apie sovietinės vergijos žmogų, kur bado šmėkla yra nuolatinė jo palydovė. Taip pat negalima praeiti nejučiomis pro juodąjį ir geltonąjį kontinentus, ypač pro Aziją, kuri yra labai reikšminga mūsų laikams.

Spalvotasis žmogus savo žemėje skursta nuo neatmenamų laikų. Ilgą laiką jo vargus dengęs koloninis šydas jau yra plyšęs ir to nebegali paslėpti.

Varganas spalvotasis yra įtūžęs ant baltojo žmogaus už visą skurdą, kurį turėjo pernešti jo protėviai ir dabar jis pats. Būtų neteisinga neigti jo teisėtus reikalavimus, siekiančius geresnių ekonominio gyvenimo sąlygų. Jos yra girtinos, bet neįmanomos staiga įgyvendinti be milžiniškų reformų socialiniame ir kultūriname gyvenime. Spalvotosios tautos, gaivališkai besiverždamos į nepriklausomą ir savistovų gyvenimą, dažnai atmeta evoliucijos dėsnį, kuriuo vadovavosi valstybės, jau šimtmečius besinaudojančios civilizacijos laimėjimais. Atskiri vadai ir didžioji dalis masės atsakomybę už dabartinį skurdą verčia buvusiems šeiminkams. Todėl nenuostabu, kad jie nepasitiki konkrečiais vakariečių pasiūlymais, kurie jiems būtų tikrai naudingi, bet dairosi į Maskvos pusę, geriau vildamiesi pažadais, kaip įtariamais vakariečiais, nes jie tuo vistiek nieko nesitiki prarasti, kadangi mažai teturi ką prarasti.

Snaudusių kontinentų reikšmė yra nepaprastai svarbi. Nuo jų laikysenos daug priklausys pasaulio politinė raida. Ir kol spalvotasis žmogus savo žemėje kęs fizinį neprieklių vargu ar sulauksime naujo ir geresnio laikotarpio ar amžiaus ryto.

Kultūrinė tuštuma

Karai iškelia civilizaciją, bet nusmukdo kultūrą. Jie praturtina žmoniją naujais technikos laimėjimais, kurie tuo metu skiriami tobulesnio žudymo tikslams, bet vėliau pritaikomi praktiškam gyvenimui.

Paskutiniojo karo metu pa-

siekti milžiniški technikos laimėjimai, paspartinę atomų sprogimą, radarą, aviacijos ir kitų technikos naujenybių išradimus bei patobulinimus.

Tie visi laimėjimai pagerino žmonių ekonominį gyvenimą, bet nepraturtino jų dvasinio stovio. Tas civilizacijos atsilpėjimas nuo kultūros paliko tuštumą, kurioje mes kiūtome ir kuri prie dabartinių sąlygų darosi mums patiems grėsminga, nes šiandien susiduriame su dvejopai suprantama kultūros sąvoka.

Laisvasis pasaulis puoselėja kultūrą, kuri remiasi religijos, moralės ir demokratiškumo principais. Ji ieško kelių ir būdų kaip praturtinti žmogaus dvasią ir pritaikyti naujuosius technikos laimėjimus jo ekonominiam gerbūviui padidinti. Tačiau kultūros sąvoka kitaip suprantama už geležinės uždangos. Ji ten yra įrankis tam tikros klikos rankose, ieškas priemonių kaip geriau žmogų dvasiniai ir fiziniai pavergti.

Tas didžiulis kultūros supratimo ir jos įgyvendinimo kontrastas sudaro tuštumą, kurioje blaškomės, nerasdami priemonių jos užpildyti be fizinės jėgos panaudojimo. Gi fizinės jėgos panaudojimas reikštų visuotinį ginklų panaudojimą, įskaitant ir atominę jėgą, kurios panaudojimas moderniam kare gali atnešti neįsivaizduojamus sunaikinimus visame žemės rutulyje. To išvadoje daromės nuolatinės grėsmės vergais, kuri mus laiko abejingumo ir desperacijos pančiuose.

Kol kas mūsų laikotarpis yra bevardis. Mes jau bandome jį vadinti *atominium*. Gal tas vardas ir tiktų jam civilizacijos atžvilgiu, tačiau jis yra desperatinis, apsnūdes ir sumišęs. Nebūtų nuostabu, jei ateities istorikai ši dar bevardį amžių, kurio įvykių eigą stebime, pavadins vienu iš anksčiau paminėtų vardų.

BRANGIAUSIAS PAŠTO ŽENKLAS

Kiek žinoma, brangiausias pašto ženklas yra Britų Guanos, kuris buvo išleistas 1856 metais. Užsiliko tik vienas toksai pašto ženklas, kuris buvo įkainotas \$50,000.

Pirmieji pašto ženklai pasirodė 1840 m. Anglijoje. Prieš tai už laiškų ir kitų siuntinių siuntimą paštu apmokėdavo pinigais siuntėjas arba siuntinio gavėjas. Siuntimo brangumas priklausydavo nuo atstumo: juo toliau laiškas ar siuntinys buvo siunčiamas, juo brangiau už persiuntimą reikėdavo mokėti.

JAV pirmieji pašto ženklai buvo išleisti 1847 m.

CHICAGO'S ŠVARIASIAS IR MODERNIŠKIAUSIAS DARŽAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

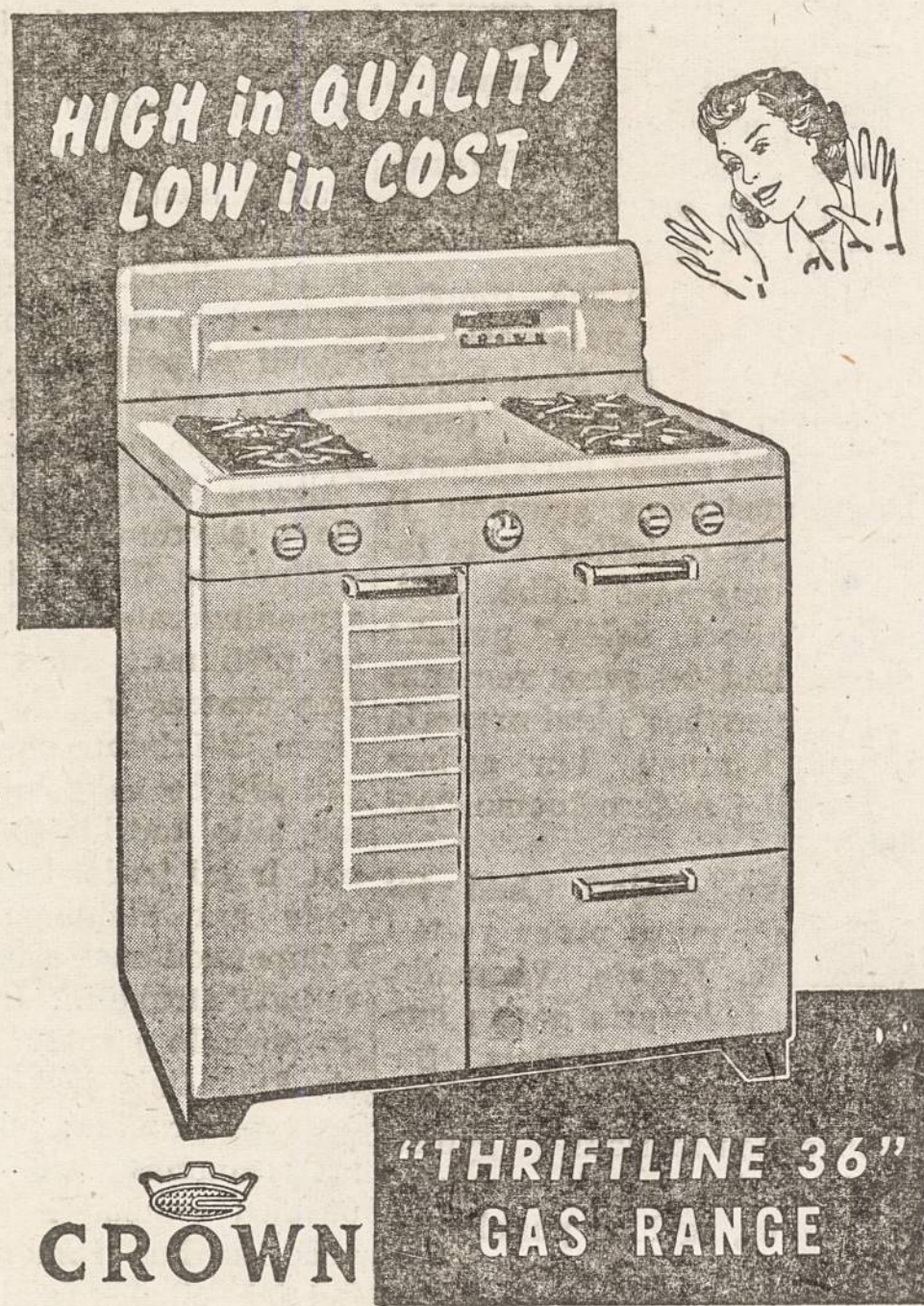
5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, OCTOBER 22, 1955

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.

2555 WEST 47th STREET
B. R. Pietkiewicz, prez.; E. R. Pietkiewicz, sekr. ir advokatas
Mokame aukštus dividendus. Kešiuojame čekius. Parduodame ir išperkame valstybės bonus. Taupytojams patarnavimai veltui.
ATIDARYKITE SĄSKAITĄ ŠIANDIEN. — APDRAUSTA IKI \$10,000.
Darbo valandos: pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 8 val. vakaro; antradienį ir penktadienį nuo 9 iki 5; trečiadienį uždaryta, o šeštadienį nuo 9 val. iki vidudienio.

LEO BERMAN HARDWARE AND APPLIANCE STORES OFFER

EASY TERMS

• Constructed with finest material and workmanship usually found only in Customline ranges—the small price will astound you.

Simply, but beautifully designed to add to the charm of your kitchen. Has oven heat control, automatic top burner lighting, extra large 17½" wide "EVEN-ACTION" oven, drawer type broiler, and takes only 36" of floor space.

LEO BERMAN HARDWARE and APPLIANCES

1638 W. 63rd Street HEMLOCK 4-6800

(1 block West of Ashland on 63rd St.)

3422 Michigan Ave. East Chicago, Ind.

Phones: Waterfall 8-8400 East Chicago 5611

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

Persiuntimai į Lietuvą

ATDARA NUO PIRMADIENIO IKI PENKTADIENIO

9:00 ryto iki 4:30 po pietų.

Siuntiniai priimami TIKTAI SUSITARUS.
Pirm atvykstant telefonuokit dėl susitarimo.

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

220 SOUTH STATE STREET, CHICAGO 4

Telefonas: Wabash 2-9354

Pikanterijos šešėly

V. Putino "Altorių šešėly" išleista antroji laida už Lietuvos ribų. Vieni skundžiasi, kad lietuviška knyga merdėja be galimumo išplatinti vieną labai ribotą laidą. Kitos knygos leidžiamos pakartotina laida. Tai gana būdingas reiškinys nustatant: ir knygos prigimtį, ir... skaitytojo prigimtį.

"Altorių šešėly" pasirodymo proga to romano skaitytoja p. Aldona Beinorienė nepasigailėjo Putino veikalui labai nuoširdžių komplimentų. Ir išeidami iš panegirikų pobūdžio imamės darbo, su kurio padarinių gal ne kiekvienas sutiks. Stengiamės nustatyti, kodėl gi "Altorių šešėly" ne tik skaitytojai, bet ir literatūros analitikai (Pr. Naujokaitis) laiko neeiliniu mūsų laikų veikalu, kodėl savo laiku jis buvo sensacija, atseit pasirodymo metu pakliuvo į lietuviškus "bestsellerius". Ir drąsiai išlaiko tą poziciją iki šiol.

Aldona Beinorienė romano atpasakojimą peratpasakojo imdama tai iš Pr. Naujokaičio "Lietuvių Literatūros" (pusl. 254). Ir tai mums nėra įdomu. Daug medžiagos gauname iš skaitytojos reakcijos, kada taitai dėstoma savo kalba. Pasirodo, "Altorių šešėly" patinka dėl to, kad tai geras romanas "savos gamybos", kad praveria intymų kampelių, kur galima pažvelgti į uždaro luomo "paslaptis".

Netenka abejoti, kad iki 1932 metų mūsų proza vertėsi Vaižganto, Krėvės, Vienuolio, Šeiniaus ir keturių garsių moterų prozaikių veikalais. Savieki stoji nuošaliai, sulaukęs eksperimentatoriaus žymės. Putinas, imdamasis prozaiko plunksnos, gabiai pasiskolino ją iš jam gerai žinomų prancūzų Standhal'o, Flaubert'o, brolių Goncourt'ų, ir viso žvaigždyno kitų, kurie sekė pirmųjų pėdsakais. Ir tai nieko nuostabaus. Tik talentas gali sekėti talentą. Levas Tolstojus viešai pareiškė daug gavęs iš Standhal'o "La Chartreuse de Parme". Kodėl Putinas turėjo išvengt Flaubert'o įtakos, skaitydamas jo "L'Education Sentimentale"? "Altorių šešėly" toks kontrastingas laiku ir vieta ir toks artimas tam Flaubert'o romanui savo žavesiu, savo, jeigu taip galima išsireikšti, "pamušalu".

Putinas atnešė mums tai, ką prieš penkiasdešimt metų rusai, italai ir skandinavai surado prancūzuose. Tai buvo mums "šviežiena", imant reikalą iš formos arba apipavidalinimo pusės.

Trijų tomų veikalas, būdamas vientisinis, turi turėti genialią kompoziciją. Dostojevskio veikalai, genialūs savo gytumu, vieni iš silpniausių pasaulinėje literatūroje savo kompozicija. Toks jo "Podrostok" yra klaidus nekreipimas dėmesio į esminę veikalo dalį, į kompoziciją. Gal būt, tik

vienas Tolstojus pasaulinėje literatūroje išlaikė idealią kompoziciją gigantiškame "Karas ir taika" veikalė, labai klupdamas kompozicijoje "Anna Karenina" ir "Prisikėlimo" romanuose. Tad ar būdamas toks mums "šviežias" forma, Putinas yra be priekaišto, užsimojęs duoti trijų tomų romaną?

Deja, antroji, ypač trečioji "Altorių šešėly" dalis, nėra tai, kas yra pirmoji dalis. Pirmoji dalis vientisus kūrinys, nes jima darnų laiko santykiavimą su veiksmu, logiškai atskleidamas veikėjų dvasinius vyksmus aprėžto laiko perspektyvoje. Antroji ir trečioji dalis tik kartojimai ir tik variantai to, kas taip meistriškai sukaupta pirmoje dalyje. Antroji dalis, neideali kompoziciniu atžvilgiu, puiki savo etnografinė medžiaga, kurios joks mūsų rašytojas nevengia drebtelti į veikalą. Trečioji dalis, lyginant ją su pirmomis dviem, blanki ir pridurtinė. Nes įrodydami veikalo kompozicijos netobulumą, galim siūlyti įvesti "Altorių šešėly" praplėsti dar vienu skyriumi, pav. Vasario virtimui ne tik civiliu, bet ir sąmoningu ateistu. Toks romano plėtimas, kuris paremtas vien asmens transformacija iš vieno įsitikinimų stovio į kitą, gali eiti be galo po šimtą tomų, kaip kad kiniškieji romanai. Ir tai įrodo, kad autorius stoji ant klaidingo pamato, komponuodamas savo didelio veikalo struktūrą. Jeigu didelio veikalo struktūra remiasi vis kylančiais įvykiais, veikalas taps kronika; jeigu veikalas remiamas viena idėja, bet paskirų asmenų išgyvenimais, veikalas bus romanų ciklas. Bet jei veikalas remiasi to pat asmens vis nauja transformacija į kitų įsitikinimų sritį, toki romaną galima baigti tik herojų nugalabinus. Kitaip, jeigu Dievulis jam leis ilgą amžių, skaitytojas turi laukti vis

naujų tomų. Tai ir yra klaidingoji, netobula kompozicija, didelis defektas romano rašyme ir eilinio skaitytojo visai neimama akivaizdon, kada romanas vertinamas šablonišku išsireiškimu "puikus", geras". O čia norima tik pasakyti, kad jis yra "įdomus". Kompozicijos klausimas mūsųose niekad nebuvo geras. Ir net dabar patys Parnaso areopagai, susirinkę literatūrinių konkursų posėdžiuosna, nelabai nuvokia tą esminę romano konstruavimo pusę, žiūri į romano įdomumą ar širdies glostymą.

Kompozicijos klaidų negalima išpirkti nei romano "įdomumu", nei patriotizmu, nei puikia pavyzdine kalba.

Tiek daug prikalbėję apie esminę "Altorių šešėly" dalį, jo kompoziciją, jaučiame, kad eiliniam skaitytojui tai mažiausiai rūpi. Jam rūpi: "įdomu", "gyvai parašyta". Ir čia "Altorių šešėly" ir yra "šviežiena".

Romanui pasirodžius, Radžvilas bene plačiausiai apžvelgė tą romaną, pavadinęs savo kritikos straipsnį "Kunigo romanas". Nors nuėjo tas Radžvilas dabar literatūrą vertinti pagal komunistinių būgnų taktus, vienok savo straipsnio pavadinimu tada jis išsakė, kodėl plačioji publika taip susidomėjusi sutiko romaną. Tai dėl to, kad tai yra kunigo išpažintis. Visur, vieton Vasario, idėkite Putiną, ir jūs turėsite literatūriškai a la Flaubert parašytą Putino išpažintį: kunigystė ne prie širdies, moterys gundo, poeto laurai ir iškunigystė. Vasario filosofavimai ir dienos siekiai yra šmulkūs; jis, būdamas toks ja utrus išgyvenimams, nesuprato savo kunigystės esmės. Iš esmės kunigystės idėja daug platesnė, idomesnė ir gilesnė, kad veržimasis išsakyti savo mūzos polėkius išsivilkus iš sutanos. Bet Vasaris, būdamas ne kunigas iš pašaukimo, sustojo ties dviem pagundom: moterys ir kūryba be sutanos. Niekur ro-

(Tęsinys 7 pusl.)

TRAFICANTE BROS.

759 So. California Ave.
SACRAMENTO 2-0301

2301 W. Taylor Street
TAYLOR 9-9100

Open Monday and Thursday Evenings

Get the Gas Heater backed by
\$38,342,000
of heater experience

as different from ordinary heaters as TV is from Radio!

JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 So. Halsted Street
Tel.: CALUMET 5-7237

Budriko Radio Valanda iš WHFC stoties — 1450 kilocycles — ketvirtadieniais nuo 6-tos iki 7-tos val. vakaro.

Imonė atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30 val. vakaro. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vakaro. Sekmad. nuo 10 iki 5 val. vak.

"NAUJIENAS" SKAITO VISŲ SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSYBININKAI, MOKSLININKAI JIE ŽINO, KAD "NAUJIENOS" PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIAS RAŠTUS

Heineken's Imported Holland Beer

Kiekvienas alaus mėgėjas žino, kad Europos alus, importuotas iš Olandijos, yra pats

SKANIAUSIAS ALUS

Prašykite Olandijos alaus kaimynystėje esančiose tavernose.

Chicagoje olandų alų išvežioja

BOHEMIAN BREWING CO.
CHesapeake 3-5922

Importuoja Van Munching & Co., Inc.

(Tęsinys iš 6-to pusl.)

mane nematome, kad iškūnigystė padėjo jo talentui reikštis giliau, prasmingiau. Jis nieko savo kūrybai nelaimėjo, pasitraukęs iš kunigų luomo. Todėl mes netikime, kad tai buvo aukštoji kova dėl kūrybinės laisvės. Autorius tik žodžiais mini tai, neįrodydamas savo tezės. Užtat kita veikimo sritis — moterys — tikrai laimėta. Keturios moterys slenka pro mus viena po kitos, ir čia jau tikime (faktus matom), kad čia Vasario eita teisingai. Jo prigimtis reikalavo gyventi su moterim, ir jis čia laimėjo, instinktyviai numatęs savo fiziologinės plėtos kelią. O laurai liko tie patys, kuriuos jis pelnė ir sutaną nešiodamas. Ir kodėl taip? Ogi paprastai — idealas tol idealas, kol nepasiekiamas; mūza tol verkia, ko ilgisi; sutana šiuo atveju buvo toji viduramžio pilies siena, už kurios yra nepasiekiamą trubadurui dama. Pilies sienos griuvo, ko ilgėsis skaistasis riteris? Tokias išvadas liepia mums daryti autoriaus numylėtos išvados, kuriomis negalima patvirtinti.

kad pagrindinė romano idėja buvo kova dėl kūrybinės laisvės. Kova dėl asmeninės laisvės laimėta, bet tatau neturi įtaigos kūrybinei laisvei. Ir čia ir yra tas mazgas, kuris riša pagrindinę romano idėją su romano kompozicija. Autoriui reikia dar kelių papildomų tomų, jeigu jis norėtų įrodyti savo idėją.

Užtat romanas "įdomus". Ar ne tiesa? Kiekvienas, o ypač kiekviena skaitytoja, tai nuoširdžiai tvirtins.

Grįžtame prie savo rašinio pavadinimo: romanas įdomus pikanterijos pamušalu. Tai yra lyg lietuviškasis Dekameronas. Putinas niekad nestokojo jausmingumo. Jo prozoje tai susilieja su pikanterija. Jo kitame "Krizės" romane visi gerai ir dabar atsimename Krizės blauzdas, kurios kiekviename Krizės susitikime su skaitytoju dūrė jam akis. Blauzdos kaip šampano bonkos, ir forma ir tuo turiniu, kuris, kaip šampanas, svaigina galvą.

Kunigo išpažintis įdomi ir savo pikantiškumu, nes jaunųjų susitikime celibatas ir sex du paradoksaliūs poliai. Tas nervų kutenimas, išlietas gau-

siai romano puslapiuose, ragino jus domėtis romanu kaip Dekameronu. Iš tų momentų kai kas galėtų prisiliesti vandens ant savo malūno — ana va, celibatas nenatūralus reiškinys, ana va ir kunigai žmonės, ir t.t. Esminis viso veikalo "pamušalas" ir yra tas žaidimas su pikanterija. Atsimenant, kad romano autorius kai kur beveik identifikuojamas su Vasariu, romanas pasidaro auto-išpažintimi (suprantama, perkeltine, literatūrine prasme).

Suveddami ištysusį rašinį, nustatome: kompozicijos atžvilgiu veikalas yra labai netobulas, net nevykęs; dėstymo forma buvo nauja tik lietuvių literatūrai; kova dėl kūrybinės laisvės autoriaus pasinešta spręsti, bet nepajėgta, numesta į šalį ir veikalo idėja paimta paprastesnė, bet ir kiekvienam suprantamesnė: kova dėl savo mažos asmeniškios laimiškės, dėl galėjimo turėti

moterėlę prie šono; veikalas gyvai skaitomas dėl savo "pamušalo" — pikanterijos.

Ir tas veikalas bus dar ilgai skaitomas, kol mūsų buities sąlygos skatins mus domėtis pagrindinėmis, bet negiliomis veikalo problemomis.

Prieš svetimuosius galėtumėm pasirodyti su tuo veikalu tik gerokai jį sukarpe, išbraukę ištesimus, paryškinę veikalo idėją, kuri dabar užtušuota pašaliniais, autoriaus neįrodytais veiksniais.

Nusakydami čia iš daugelio atžvilgių romano prigimtį, kartu nusakome ir skaitytojo prigimtį.

Kokia gi ji?

Išvadas pasidarykit patys...

J. Karkvabalis

Anglų Kalbos Pamokos

K. KALNĖNAS
6402 So. Fairfield Ave., Chicago 29
(3-čias augštas, durys po kairei, arti
63-čios gatvės ir California Ave.)
Duoda trenitins prieš karą baigęs
Čikagos universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privačios.
VERTIMAI - ANKETOS - LAISKAI

JUCUS SISTERS RESTAURANT

NAUJAI DABAR ATIDARYTAS

Galima gauti rūgščių kopūstų ir kitų skanių lietuviškų valgių. Atidarytas per visą naktį.
29 METAI TOJE PAČIOJE VIETOJE.

1608 W. 47th St. Tel. LA 3-9670

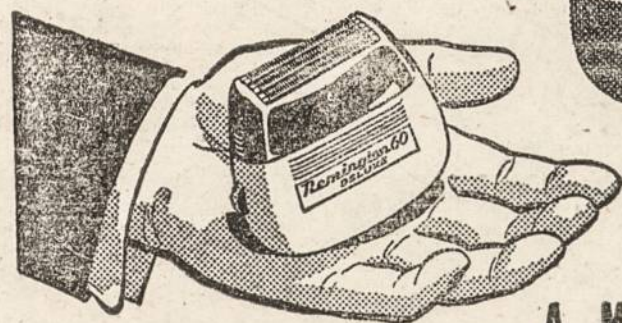
UNION APPLIANCES

Presents

AN EVEN FINER

REMINGTON

THE 60 DELUXE

A MASTER BARBER IN THE PALM OF YOUR HAND

Never before have we offered a shaving instrument to compare with this new Remington 60 DeLuxe! Never before has it been possible to remove whiskers so quickly, so smoothly, so easily! It's the shaver designed for the man who demands perfection. Beautifully styled... beautifully machined... beautifully gift packaged in rich black, trimmed with golden chrome. And when it comes to performance, this Remington 60 DeLuxe is well nigh unbelievable. It has the greatest live cutting surface ever put on a shaver, so whiskers just melt away at the lightest touch. Shaving heads are mounted

on the famous Remington Contour principle to get into those hard-to-reach spots which other shavers can't touch. Drop in at our store today and see for yourself why we say the new Remington 60 DeLuxe is the finest electric shaver ever made.

FREE 14-DAY TRIAL — \$7.50 TRADE-IN
EASY CREDIT TERMS

UNION APPLIANCES

40 SO. CLINTON STREET

DEARBORN 2-4838

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Paremkime "Lietuvos Istorijos" išleidimą

"Lietuvi, paremk Lietuvos Istorijos" išleidimą".

Toks šūkis įrašytas Tėvynės Mylėtojų D-jos plakate, kuris išskabintas Lietuvių Auditorijoje, lapkr. 5 d. rengiamo koncerto proga. Šį šūkį dar paryškina atvaizduoti Gedimino pilies ir Vilniaus katedros vaizdai. Taigi, lapkričio 5 d., šeštadienį, bus didelis įvykis Lietuvių Auditorijoje. Ir kas dar svarbiausia — tuo galėsime paremti TMD leidžiamą ir Dr. V. Sruogienės parašytą knygą "Lietuvos Istorija", kurios visuomenė jau seniai laukia. Tokį koncertą, šios knygos išleidimo naudai, rengia TMD antroji kuopa, kuriai pirminkauja visuomenei gerai žinoma Mrs. P. Griebienė. Tai pačiai kuopai priklausė ir pati autorė Dr. V. Sruogienė, taip pat prof. Vikt. Biržiška, D. Sleževičienė ir daug kitų. Pažymėtina, kad šios kuopos nariu buvo ir a.a. Dr. Garmus. Ši draugija yra išleidusi Dr. Garmaus 3 knygas, be to, Dr. V. Kudirkos raštus ir daug kitų vertingų veikalų. O dabar, leidžiant kapitalinį veikalą — "Lietuvos Istorija", TM Draugijai tenka atlikti svarbų ir sunkų uždavinį.

Dėl to šia proga teko pasikalbėti su įvairiais TMD veikėjais ir smulkiau patirti apie šį reikalą.

Bus vertingiausia knyga

Žinant, kad visuomenė nekantriai laukia šios knygos, pirmiausia teko kalbėtis apie tai su pačia autore — Dr. Vanda Daugirdaite - Sruogiene. Pasirodo, kad knyga jau beveik baigiama spausdinti ir bus mažiausiai 800 pusl. Rašant panaudoti visai nauji moksliniai šaltiniai, kurie iki šiol mūsų istorikams nebuvo prieinami. Bus daug labai retų iliustracijų, taip pat dar iki šiol mūsų spaudoje nepanaudotų. Šias eilutes rašančiam teko matyti atspausdintus kai kuriuos knygos lankus. Tikrai stebėjauosi iliustracijų gausumu ir įdomumu. Tai bus pats pirmas toks imponuojantis ir reikšmingas istorinis veikalas.

Autorė, kuri visą laiką šiuo darbu sielojasi, yra patenkinta savo talkininkais bei patarėjais. Daug vertingų iliustracijų iš įvairių bibliotekų parūpino TMD centro valdybos pirm. M. Vaidyla. Savo patarimais daug padėjo prof. Vikt. ir Vael. Biržiškai, prof. P. Čepėnas ir kiti. Ir taip pat autorė neaplenkia nė vieno, nepasiteiraudama vienu ar kitu reikalu. Atrodo, kad ji dieną ir naktį vien tik tuo ir rūpinasi. Ji deda visas pastangas, kad tik knyga būtų kuo geriausia. Ji dirba tikrai nuoširdžiai ir iš didelio pasišventimo, net savęs išsižadėdama. Nekreipdama dėmesio net į visokias aplinkybes, ji drąsiai ir optimistiškai žiūri į reikalą, ypač ji guodžiasi moraline parama, kurią (kaip ji pati sako) teikia TMD antroji kuopa, kuriai ir ji pri-

Kas bus koncerte?

Kuopos pirm. Mrs. P. Griebienė, kuri yra žinoma ir kitų organizacijų pirmieji veikėja, maloniai sutiko painformuoti smulkiau apie Lietuvių Auditorijoje lapkr. 5 dieną įvykstantį koncertą. Pirmiausia ji nušvietė koncerto tikslą — kad pelnas skiriamas knygos leidimo reikalui. Ji pažymėjo, kad tokiais sunkiais laikais, kaip prieš keletą dešimtųjų metų, TMD išleido daug visuomenei naudingų knygų ir visuomet sutelkdavo tam lėšas, tai juo labiau dabar, kai į Amerikos lietuvių visuomenę įsiliejo nauji ateivių būriai, turėtų pavykt leidžiamai knygai surinkti reikalingas lėšas. Ji tikisi, kad koncertas pavyks, ir visuomenė, lietuviško susipratimo vedina, šį kilnų reikalą parems.

Koncerte dalyvauja Kauno operos solistė Izabelė Motekaitienė, akompanuoja muz. A. Kučiūnas, taip pat dalyvauja Alice Stephens grupė: Genovaitė Maczys, Eleonora Zapolis, Genovaitė Peškienė, Jonė Bobinienė, Juozas Bražys. Šokiams gros Balio Pakšto vienas iš garsiausių orkestrų, pilname sąstate. Bus baras ir bufetas. Pradžią 7 val. vak. Įėjimo auka \$1.50.

Studentams papiginta

Tikimasi, kad koncertas bus gausus tiek senimu, tiek jaunimu. Todėl rengėjai padarė studentams bei moksleiviams nuolaidą, atsižvelgdami į jų aplinkybes.

Kas iš studentų iš anksto įsigys bilietus-pakvietimus (žemiau nurodytais adresais), tas mokės po \$1.00 už bilietą (vietoj \$1.50 nustatytos įėjimo aukos). Studentams bilietus platina: stud. Ingrida Tamošiūnaitė, 4547 So. Talman Ave., telef. LA 3-5926 ir Vytautas Bildušas, 57 E. 99th St., Chicago, Ill. telef. WA 8-3312.

Tai labai gražus rengėjų pasielgimas studentų atžvilgiu. Reikia manyti, kad studentai tatau įvertins, gausiai atsilankys koncerte ir, po to, nepraleis progos smagiai pasižokti, grojant visiems žinomam garsiajam Balio Pakšto orkestrui.

Reikėtų atkreipti dėmesį

Visuomenė tikrai turėtų susiprasti ir paremti Tėvynės Mylėtojų Draugijos užsimojimus, išleisti taip vertingą istorinį veikalą, kuris bus labai reikšmingas tiek mums patiems, tiek ateinančioms kartoms. Tai bus svarbus ramstis lietuviškumo palaikymui, kuomet visi dabar daug sielojamės.

Gi, kitos organizacijos taip pat turėtų susiprasti ir savo parengimų tą dieną (lapkr. 5) nerengti, kas jau rengimo komisijos spaudoje buvo iš anksto prašyta.

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, OCTOBER 22, 1955

Linkėtina rengėjams pasisilankyti TMD rengiamame koncerte ir paremti jos kilnius lietuviško susipratimo gausiai darbus.

Lzs

Rudeninis išpardavimas

DRABUŽIŲ, BALTINIŲ, PATALYNĖS, RANKŠLUOSŲ

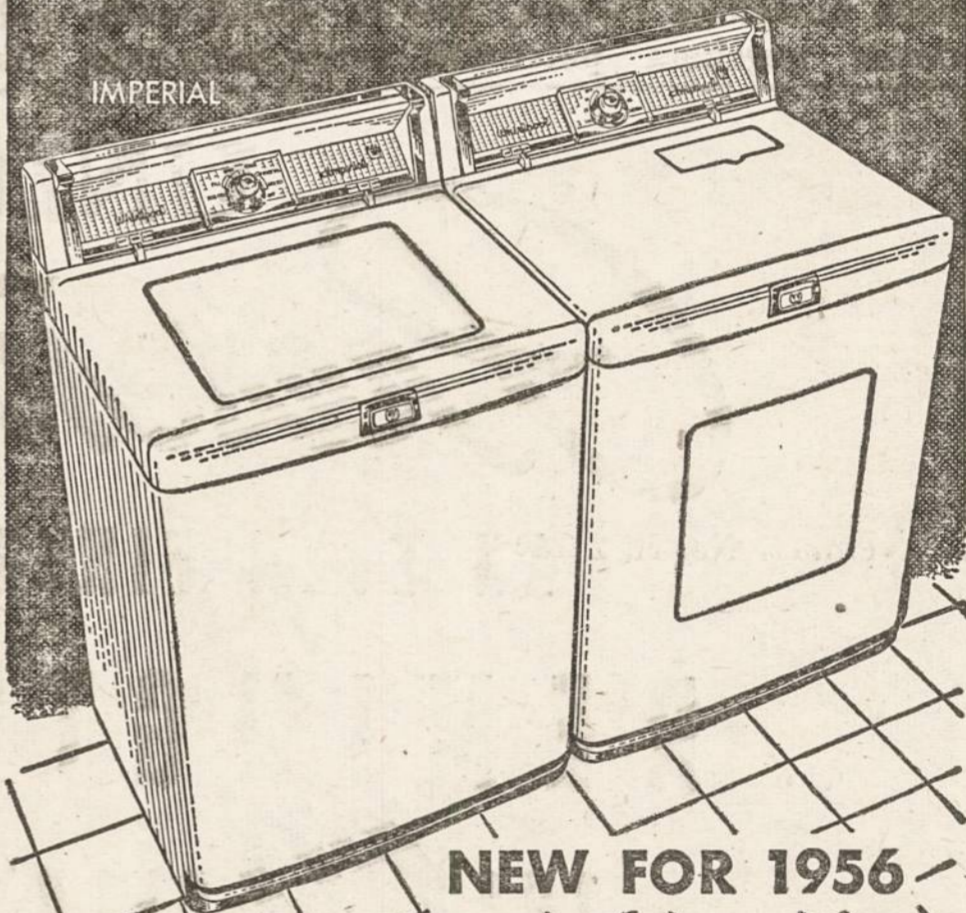
PIGIAU KAIP KITUR LIETUVIŠKOJE KRAUTUVEJE

Joseph's Dry Goods Store

3218 So. Halsted Street

DIDELIS PASIRINKIMAS VYRAMS, MOTERIMS IR VAIKAMS: marškinių, kojinių, nosinių, darbo kelnių; suknelių, skarelių, baltinių; antklodžių, paklodžių, užvalkalų ir kitko.

FOR WOMEN WHO DEMAND THE FINEST

NEW FOR 1956

Whirlpool

... and only Whirlpool gives you ...

WASHER WITH TWO SEPARATE WASHING ACTIONS

DRYER WITH FOUR DRYING TEMPERATURES

Low speed and short time for washing sheerest, most delicate fabrics; normal speed and time for washing regular materials. Then there's 3-Level water selection; Suds-Miser; 7 Rinses; 3-Temp water selector; Cycle-Tone signal; germicidal lamp; 5-year parts warranty on transmission; other washer features!

Full-range heat control with 3 settings for regular materials and 1 setting for delicate fabrics safely dries anything washable the workless Whirlpool way. Guide Lite control with dual illumination; germicidal lamp; Cycle-Tone signal; porcelain top; gas or electric models; plus many other features!

Talk to the woman who uses them then come in and see for yourself!

Leo Berman Hardware & Appliances

1638 W. 63rd Street

HEmlock 4-6800

(1 block West of Ashland on 63rd St.)

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Plunksnos valsas

Ruduo

Viršum miesto, debesų kuodeliais, veliasi dangus. Michigan ežeras taip pat neramus ir apsiputojęs, kaip arklys. Paežerės paplūdimiuose nenusirėdo mergaitės ir parkuose nebėra vasaros. Graudu. Labai graudu.

Gyvenimas grįžo atgal į miestą: parkeliavo iš Beverly vilaičių, partraukė ir iš Willow Springs ažuolynų. Pikninkų aikštėse, po prikirusių lapų krūvomis, paliko smagios sekmedienių popietės, tos pačios, kurių labai laukėme ir kurios jau niekad nesugrįš. Gamtoje, kaip Fausto gyvenime, daug monų ir tragedijos.

Ponas Br. Už.

Vienybėje, tarytum žemaitiškom žaselėm, treptelėjo ponas Už. Oi griebė, griebė Vaičaitę Už. Griebė kaip žalioj girelėj, vidury naktelės. Ir už ką? Na, dėl to, kad Patricija, ir dar pasiružavojusi žandelius, pasišaipė iš Lietuvos didžiųjų ir dar iš tų, kurie rašo atsiminimus.

Pasišaipė pana ir dar... per rimtą laikraštį. Na, sulaukėme — sūdnos dienos.

Jubiliejinė baimė

Henrikas Žemelis, žemai nusilenkdamas Dirvai, lyg ir nusigastą: "Kažkas mus vedžioja užrištomis akimis..." Kažkas — tur būt, velnias? Ne. H. Žemelis ką nors kita turėjo galvoje. Keista tik tai, kad ši jo baimė sutapo su Dirvos keturiasdešimt metų jubiliejumi.

Bet tai nieko. Dirva, kad ir vedžioja, bet ne taip jau užrištomis akimis, kaip a. a. jos brolelis — Lietuvos Aidas. Anas, tai jau vedžiojo...

Ir vėl slaptai

Visais dzvanais pranešama, kad Dr. Biežis, J. Bačiūnas ir Alb. Trečiokas pasiekė Romą, matėsi su St. Lozoraičiu ir kalbėjosi slaptai. Apie ką? Apie Kybartų aktus, ar dolerio kursą Italijoje? Paklausti galima.

Ar ne per daug tų "slaptai"? Vietoje slaptos konferencijos, mano nuomone, reikėjo paleisinti karvelius šv. Petro aikštėje. O jų ten tupi dideli pulkai.

Politinė intelegencija

Šiandien dažnas tariasi turįs politinės intelegencijos. Ir kaip gi neturės... Visi turime. Bet tai nieko ypatingo, nūdien ir kumečio vaikas su auksiniu laikrodžiu.

Kada žmogus pasijunta politiškai intelegentingas? Lietuvis — sekančią dieną po politinių įvykių.

Šią tiesą patvirtina ir vienas lietuviškos spaudos brolis, kuris, lyg tas margas genys, iš visos širdies kalė: Peronas geriausias, Peronas vienintelis,

Pernas amžinas, Peronas visų bemaškinių bemaškiniš. Ir taip vis iš pradžios, per visą vasarą.

Šiandien ir dūnam aišku, kad tai buvo didelis, peronis-

tiškas melas. Be marškinių kartais būdavo tik... panelė Rivas. Graži varliukštė. Tokia sutikus — ir muzikui vyžos atsirištų...

—Girkšt-pakšt ant lentos Kibur-vibur ant tvoros.—Kas? Atsakymas "Mįslių knygoje". Kaina \$1.00. Naujienose.

Julius Sula Skaitykite "N-nas"

Leo Berman Hardware and Appliance Stores Offer

It's Here!

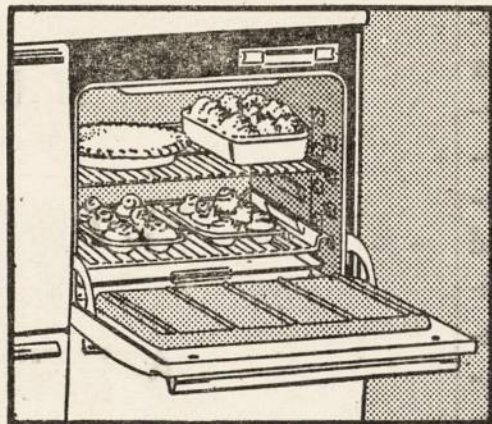
Automatic Top-of-the Range Cooking

NEW CALROD® UNIT
New, revolutionary kind of cooking unit... you "set it and forget it." Automatic Controlled-heat Calrod® Unit "watches" your boiling, frying, cooks food perfectly. Just set it... Forget it! Makes everyday utensils automatic!

MODEL 1-402

NEW GE STRATOLINER!

- New Automatic Calrod® Surface Unit • Big Master Oven has a 21-inch wide opening, has the capacity to cook a complete oven meal for 24, and it's equipped with the new Calrod Bake Unit and "Focused Heat" Broiler
- New "Starlight Grey" porcelain finish which is easy-to-clean, and truly modern • Pushbutton Controls with Tel-A-Cook Lights • Electric Minute Timer • Hi-Speed Calrod Surface Units • Automatic Oven Timer • Oven Temperature Light • Oven Flood Lamp!

Starlight Grey Oven Interior adds new beauty to this deluxe range. It helps illuminate the oven so that the Big Master Oven is easier to see into, easier to use. Porcelain enamel finish makes oven cleaning a snap!

Price \$399⁹⁵

Trade-in for Old Range \$100⁰⁰

You pay \$299⁹⁵

EASY TERMS

Leo Berman Hardware and Appliances

1638 W. 63rd Street

(1 block West of Ashland on 63rd St.)

3422 Michigan Avenue
Phones: Waterfall 8-8400

HEmlock 4-6800

East Chicago, Indiana
East Chicago 5611

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Lietuviškumo išlaikymo klausimu

Slenkant metams po metų gyvenant išeivijoje, kyla rimtas susirūpinimo klausimas dėl lietuviškumo išlaikymo. Senieji Lietuvai patriotai kas kartą eina senyn, o jų vieton jaunasis priauglis, bręsdamas svetimoje aplinkumoje, parodo vis daugiau ir daugiau vedančių juos prie nutautėjimo žymių.

Šiuo klausimu rimtai susirūpinę Lietuvos Kalbos Draugija, suruošdama š.m. rugsėjo 25 d. Lietuvos Auditorijoje apvaliojo stalo lietuvių kalbos išlaikymo diskusijas. Šiose diskusijose lietuvių akademikus teko man atstovauti ir diskusijų pirmininkui prof. Jonikui bei diskutantams pageidaujant, maloniai sutikau diskusijų metu savo išreikštas mintis sutrauktoje formoje pateikti spaudoje. Kad skaitytojas nesuprastų klaidingai ir nepadarėtų klaidingos pesimistinės išvadoms apie visus lietuvių akademikus, turiu pabrėžti, kad žemiau yra iškeliami diskutuoti dalykai neigiamai veikiantį studentijos lietuviškumo išlaikymą. Studentijos vedama stipriai prieš nutautėjimą kova bei nuveikti ir nuveikiami darbai yra neminimi ir nebuvo diskutuojami.

Šiandien, nors ir labiausiai susipratęs lietuvis sunkiai tegali išlikti toks, koks jis buvo prieš daugelį metų gyvendamas savo krašte. Kaip ir kiekvienas individas išeivijoje, taip ir lietuvis studentas yra veikiamas dvejopai: tiesioginiai ir netiesioginiai. Tiesioginiai — lietuvių studentą veikia svetima aplinka ir šiame krašte ugdomas rasis ir internacionalinis lygis. Netiesioginiai — yra jaučiamas psichologinė individo pareiga sekti besivystančią ketvirtąją industrijos revoliuciją, kuri savo aiškiai matomu technologiniu progresu slopina teoretiškai įgytus jausmus ir vaizduotę. Čia ir išryškėja jauno žmogaus silpnybė, būtent tolerancijos stoka. Toks studentas yra surištas su kokia tai baime, kuri visiškai neegzistuoja. Jis nesiskiria tautiškumo gerųjų pusių nuo susidėjusių aplinkybių kasdienybės problemų. Bendraudamas svetimais savo tautai bendruomenėje, toks individas jaučia lyg tai atstūmimo jausmą, ne todėl, kad jis būtų kuo nors kaltas, bet todėl, kad jis jaučiasi esąs skirtingas. Todėl, panašiai individo socialinė suirutė suskaldo ankstyvesnį sąryšį tarp jo asmenybės ir kultūros, sukeldama tam tikrą chaosą, kuriame senieji papročiai tampa prarandami, o jų vieton naujieji dar nėra galutinai įgyti.

Dabar suskirstysime lietuvių studentiją į grupes ir pabandydysime jų kiekvieną atskirai panagrinėti.

Naujųjų lietuvių ateivių studentija skirstosi į dvi grupes: pirma, senieji studentai ir, antra, jaunieji studentai. Prie senųjų studentų priskirsime vi-

sus tuos, kurie gimnazijas baigė arba gerokai jas įpusėjo Lietuvoje ar Vokietijoje. Taipgi čia priskirsime ir tuos, kurie Lietuvoje ar tretyje pradėjo universitetines studijas. Pirmosios grupės studentijos patriotizmas yra didelis. Vartojamoji lietuvių kalba yra stipri, žodinga ir palyginant gryna. Kalbant techniniais klausimais yra jaučiamas nemažas techninės žodžių terminologijos trūkumas, kurį dažnai tenka papildyti anglicizmais. Kiek teko patirti, šios grupės studentų rašybą galima būtų maždaug prilyginti prie Lietuvos gimnazijos šeštosios klasės lygio. Ši studentija domisi kultūriniais parengimais, seka ir patys redaguoja lietuvišką periodiką ir veža visą akademinį, kultūrinį, politinį ir organizacinį darbą. Žinoma, apgailestaudamas turiu pabrėžti, kad šioje grupėje yra ir nemažai tokių aukščiau paminėtais dalykais, ir kartais net jaunuoliškai nusišypsos iš visos vedamos akademinės veiklos.

Antrąją jaunųjų studentų grupę sudaro visi tie studentai, kurie pradžios mokyklas pradėjo lankyti Vokietijoje, o gimnazijas lankė ir užbaigė čia, Amerikoje. Ši grupė tai ir yra studentijos dalis, kuria reikėtų rimtai susirūpinti ne tik akademinėse organizacijų vadovams, bet ir visai lietuvių bendruomenei. Didžiumos šios grupės studentijos lietuvių kalba yra gana silpna, jaučiamas didelis liet. kalbos žodžių trūkumas bei kartais pastebima anglų kalbos tarsena. Neretai toks studentas sutiktas universiteto ribose slepia lietuvių kalbą, bijodamas išduoti savo garbingą ir pasididžiאותiną prigimtį. Lietuviška spauda, kaip tokia, jiems yra nežinoma. Domėjimasis akademinėmis organizacijomis bei kultūriniais parengimais taipogi yra gana menkas. Stokoja Lietuvos istorinių žinių ir labai silpnai orientuojasi išeivijos lietuviškame eigos pasauly. Ypač jaunuolių studentų tarpe aiškiai jaučiasi amerikozmo įtaka — materializmas. Šios grupės studentijos ateities patriotizmas yra visiškai abejotinas. Turiu pabrėžti, kad studentams gal ir nevisai atitinka aukščiau apibūdinti faktai, nes jos yra žymiai patriotiškesnės negu jaunuoliai studentai. Jos ieško progų susipažinti ir bendrauti su vyresniaisiais studentais, mielai atsilanko į akademinis parengimus ir susirinkimus. Jų ir lietuvių kalba yra žymiai grynesnė, žodingesnė. Yra pastebėtas faktas, kad tie studentai, kurie Amerikoje lankydami pradines ar aukštesnias mokyklas priklausė bet kokiai nors lietuviškai organizacijai, tai jų ir laikysena ir galvosena yra vi-

siškai kitokia lietuviškumo atžvilgiu.

Taip suskirstę ir atvirai panagrinę būsimosios kartos Lietuvos inteligentiją, mūsų tautos būsimuosius vadovus, aiškiai matome, kad jeigu mes dabar nedarysime atitinkamų žygių ir rimtai nesusirūpinsime mūsų ateities karta, tai keiliokos metų bėgyje, Lietuvos atkūrėjų perspektyva taps vos žžiūrimu tašku horizonte.

Todėl, kad atsispirti prieš aukščiau suminėmus neigiamai veikiančius į mūsų jaunuomenę veiksnius ir išlaikyti bei ugdyti mūsų studentijoje patriotizmą, siūlyčiau:

Pirma, atkreipti tėvų dėmesį į vaikų lietuviškumo laikyseną, ypatingai į jų vartojamą kalbą. Čia, visų pirma, reikėtų psichologiniais motyvais pristoti vaikus kodėl jie turi didžiūotis būdami lietuviais, kalbėti ir skaityti lietuviškai.

To-siekiant, reikėtų visų pirma supažindinti juos su buvusia Lietuvos galybe, jos didvyriais ir bendrai su visa tautiškumo prasme, bet jokia būdu neversti prievarta perskaityti tam tikras lietuviškas knygas ar skaudžiai juos bausti už vartojimą anglų kalbos ar įmaišomus anglicizmus. Antra, steigti lietuviškas kultūrinės institucijas; trečia, burti lietuvių jaunimą į grupes ir raginti stoti į liet. kultūrinės ir politinės organizacijas; ketvirta, stiprinti lietuvių jaunimo tarpe patriotizmo jausmą ir kelti kovos dvasią.

Galutinėje išvadoje, tvirtai pabrėžčiau, kad pirmoje eilėje kiekvieno lietuvių studento turėtų būti atkreiptas dėmesys į individualinį asmenybės ugdymą ir pasiruošimą, į grupinį veikimą, į bendrą kovą už mūsų tautos principus, gerovę ir laisvę.

MIDLAND
Savings and Loan Association

4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719
AUGUST SALDUKAS Prezidentas

Mes mokame
3 1/2%

PER 40 METŲ
VISŲ LIETUVIŲ
KOLONIJŲ
SAUGIAUSIA IR
PELNINGIAUSIA
TAUPYMO
BENDROVĖ

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Nariai

kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki \$10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.

6234 SOUTH WESTERN AVE CHICAGO 36, ILLINOIS

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.

2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.

3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.

1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

B U C K ' A S

L I E T U V I Š K A S

A U T O M O B I L I S

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, - TURESI RYTOJ!

TAIGI PRADĖK TAUPYTI ŠIOJE LIETUVIŠKOJE ĮSTAIGOJE. Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki \$10,000.00.

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.

4071 Archer Ave. Tel.: Lafayette 3-8248
(vakarus 300 California Avenue)

CHARLES MEKAS, Secretary

OFISU VALANDOS:

Pirnad., Antrad., Penktad. ir Šeštadienį 9:00 ryte iki 4:30 val. po pietų. Trečiad. 9:00 ryto iki 12 val. vak. Ketvirt. 9:30 ryte iki 8:00 val. vak.

Didelis susidomėjimas filmu

"To Hell and Back" filmas iš II Pasaul. karo laikų, nuo spalio 12 d. pradėtas rodyti Čikagos "United Artists" (Randolph ir Dearborn g-vių kampas), susilaukė nepaprasto susidomėjimo.

Jau pačią pirmąją rodymo dieną žiūrovų minios turėdavo laukti lauke, kadangi visi negalėdavo sutilpti. Vakare įvyko filmo premjeros iškilmės, dalyvaujant V Armijos orkestrui ir kitiems karių daliniams. Prie teatro buvo išstatytas raketos Nike pavyzdys, gyventojų supažindinimui su pačiu moderniausiuoju ginklu, kuris Chicagą saugo nuo galimos priešos atakos iš oro.

Prieš pagrindinį filmą tame teatre yra duodamas trumpesnis — apie Washingtono, D. C. miestą. Čia parodoma ta vieta, iš kurios diriguojama visos Amerikos gyvenimui. Gražūs vaizdai, puiki patriotinė muzika sudaro gerą įžangą filmui "To Hell and Back" apie daugiausia medalių gavusį Amerikos kareivį Audie Murphy.

Šiame filme kelios minutės yra sunaudotos įžanginiui žodžiui, kurį taria Armijos generolas W. Smith. Jis pabrėžia, jog čia paduodami tikri faktai ir jie rodo, kad yra žmonių savo pasirodymu nuėjusių toli už pareigos ribų. Ir vienas iš tokių, pats didžiausias, yra Audie Murphy.

Filmo turinio nupasakojimui reikėtų daug vietos; čia duosime tik kelias apybraižas apie jo pagrindinius veikėjus. Murphy — per jaunas skustis, bet užtektinai subrendęs visų medalių laimėjimui, kuriuos ši šalis galėjo duoti; Brandon — išėjęs iš kelio iekšoti kulkos su savo vardu ant jos; Johnson — turėjęs kelias merginas kiekviename mieste, bet tik vieną savo širdyje; Kerrigan — neieškojęs "Purple Heart" medalio, bet tik gražios slaugės ir bileto į namus; Cleopatra — nemokėjusi kalbėti angliškai, tačiau niekas su ja vis tiek nenorėjo kalbėti.

Tai tik keletas pagrindinių dalyvių, o menkesnių yra žymiai daugiau. Nemaža dalyvių panaudota iš Fort Lewis, Wash., kariuomenės stovyklos, kuriems filmo pabaigoj jo gamintojai — Universal-International b-vė išreiškia padėką. Tame pačiame Fort Lewis vyksta ir paradas, kuriame herojui Audie Murphy įteikiamas "Medal of Honor", dalyvaujant visai 44 divizijai.

Edv. Sulaitis

EGIPTO PIRAMIDĖS

Egipte priskaitoma 40 piramidžių. Iš jų pati didžiausia yra Cheopso piramidė, kuri buvo baigta statyti 2900 m. prieš Kristaus gimimą. Truko 20 metų, kol 100,000 darbininkų ją pastatė. Mat, tais laikais statybą tekdavo atlikti be mašinių pagalbos.

Dr. Juzė ir Dr. Kęstutis
AGLINSKAI
GYDYTOJA-JAS IR CHIRURGAS
2300 WEST 51st STREET
VALANDOS:
Pirm., antr., 10-12, 2-4 ir 6-9 popiet.
Ketvirt., penkt., 2-4 ir 6-9 popiet.
Šeštadieniai 10-2 val. popiet.
Tel. Ofiso: PROspect 6-1795
Rezid.: GROvehill 6-5603

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: aksdien nuo 10 ligi 12 val. iš ryto ir nuo 7 ligi 9 val. vakaro.
Šeštadieniai nuo 10 ligi 1 val.
Trec. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telef.: PROspect 8-3229
Rezid. telef.: WALbrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717
DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tikrai antradieniai ir penktadieniai.
Treciad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezidencija: HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Treciad. ir Šeštadienį tikrai susitarus.

Ofiso telef.: VIRginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-3:30 val. vakaro.
Šeštadieniai nuo 2 iki 4 po pietų.
Treciadienį pagal sutartį.

Rezid. tel.: STEwart 3-4511
Ofiso telef.: YARds 7-1166
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35th STREET
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Treciadieniai uždaryta.
Šeštadieniai nuo 1 iki 4 po pietų

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez.: RE 7-6867
DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampas Archer ir California Ave.)
VAL.: 2-4 po pietų ir 6-8 vakare, šeštadieniai 2-7 n. p. išskyrus sekm.

Telef. ofiso ir rezid. WALbrook 5-3388
DR. S. GĖSTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2624 West 71st Street
(Kampas 71 & Talman Ave.)
Priėmimo valandos: Kasdien nuo 7 iki 9 vak. Sekmdieniais tik susitarus.

Rezid. telef.: INteroceano 8-8732
Ofiso telef.: INteroceano 8-7654
DR. K. GUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Chirurgija ir moterų ligos
10756 SO. MICHIGAN AVE.
Val.: Kasdien 9-12 val. ryto, 1-4 val. p. p. ir 6-8 val. vak., išskyrus treciad. Šeštad. 10-3. Kitu laiku—susitarus.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Chirurgija ir moterų ligos)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 po pietų ir 7-9 vakaro.
Treciad. ir šeštad. uždaryta
Ofiso telefonai: PROspect 6-3838
Rezid. telefonai: REpublic 7-9100

GROvehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus treciadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Tel.: ofiso GR 6-4322, rez. HI 5-2626
DR. JOSEPH W. KADZEVIK
(LIETUVIŠ)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos tikrai susitarus: nuo 2 iki 4 p. p. ir nuo 7 iki 9 vakaro išskyrus treciadienius
MANOR MEDICAL ARTS BUILDING
6400 SO. KEDZIE AVE.

Telef.: Ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Ave., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro
Šeštadieniai 12-4 val.
Butas: 1520 So. 42th Ave., Cicero, Ill.

Dr. N. Kriauceliunaitė
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Specialistė Moterų Ligy ir Akušerijos
Val.: 11-2 ir 7-9 vak., šeštad. 1-4 p. p.
Kitu laiku pagal susitarimą
Adresas: 2750 W. 71st St.
(Kampas 71st ir California)
Tel.: Ofiso ir rezidencijos RE 7-4146

Ofiso telefonai: LAFayette 3-3210
Jei neatsiliepia šaukite KEDzie 3-2868
Dr. Emilv V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-2:30
Daily afternoons
Vakarais: pirmad., antrad., ketvirtad. 6-9-9-20 Treciadieniais tik susitarus

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonai: DANube 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro.
Šeštadieniai 1-4 val. po pietų.

Dr. Julia Monstavičius
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Moterų ir vaikų ligos
10748 So. Michigan Avenue
Tel.: PU 5-6766—Rez. tel.: EN 4-4979
Darbo valandos: nuo 6 iki 9 val po pietų kasdien. Išskyrus treciadienius
Šeštadieniai nuo 1 iki 4 val po pietų

Telefonai: Ofiso GROvehill 6-5399
Rezidencijos: PROspect 6-4732
DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
2423 WEST 63rd STREET
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8
Šeštadienį 2-4 val. po pietų.
Treciad. ir sekmadieniai uždaryta

DR. CONSTANCE O'BRITIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEMlock 4-5524
Hours by appointment only.

Dr. Juozas PAUKŠTYS
DANTŲ GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(ėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 p. p.
7-9 p. m. Šeštadieniai 10-12.
Treciadieniais uždaryta.
Telef.: LA 3-9499 — namų CE 3-7786

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8.
Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus.
Ofiso telefonai: YARds 7-4787
Namų telef.: PROspect 6-1930
Jei neatsiliepis viršutiniai telefonai, šaukite Midway 3-0001

Telef. ofiso: CLIFFside 4-2896
Rezid.: LAFayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampas 47th ir Hermitage)
Priėmimo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietų
Šešt. 2-6 val. popiet, išskyrus šeštad

Telefonai: ofiso CLIFFside 4-0253
Rezidencijos: GROvehill 6-8876
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4645 S. ASHLAND AVE. (kamb. 211)
Pirm., Antr., ketv. ir Penktad. 6:30-8:30 val. vak. Šeštadienį 2-4 v. p. p.

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. Moterų ligos.
Ofisas ir rezidencija: 2410 W. 51st St.
(antras namas nuo Western Ave.)
Tel.: PROspect 8-1223 arba WE 6-5577
Ofiso val.: pirmad. 8-10 val. vakaro
antrad., trec. ir pentk. 6-9 v. v. ir
ketvirt. ir šeštad. 2-4 val. po pietų

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
CHIRURGINĖS LIGOS
Ofiso telef.: HEMlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: PROspect 6-8484
Val.: 2-4 po pietų ir 7-9 vak

DR. J. VAITAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 SO. 49th COURT, CICERO
Kasdien 10-12 ryto ir 5-8 val. vak.
Šeštadieniai 10-2
Ofiso ir buto telef.: OLympic 2-1381

Tel.: ofiso ir rez. PROspect 6-9400
Dr. Ona Vaškevičius
(VAŠKEVIČIŪTĖ)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 SO. KEDZIE AVENUE
Val.: kasdien nuo 1-3 popiet ir nuo 6-8 val. vakaro; šeštad. 1-4 popiet.
Treciadienį ir kitu laiku tik susitarus.

11 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, OCTOBER 22, 1955

Tel.: ofiso VI 2-1581; rez.: VI 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val.
Šeštadieniai 2-4 val. po pietų.
Sekmdieniais uždaryta.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6400 SO. KEDZIE AVE.
Valandos: 2-4 po pietų ir 7-9 vak.,
treciad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonai: HEMlock 4-7899
Namų tel.: Hilltop 5-2557

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniai 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois
Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI
DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YARds 7-1829

Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Treciad. nuo 10-12; penktadienį 10-2.
Šeštadieniai 10-2 val. po pietų.

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI
Dr. Kazimieras MICHEL
Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis.
Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius.
Išgydo kreivas akis be operacijos.
Įdeda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metus.
Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonai: YARds 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas.

Dr. Ant. Rudokas, O. D.
tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Telefonai: YARds 7-7381
Pirma: Vakarais nuo 6 ir 9 val.
Šeštad. nuo 10 ryto iki 4 po pietų.
Trec. ir sekmad. pagal susitarimą.
4455 S. CALIFORNIA AVE., Chicago

DR. S. VAITUSH, Opt.
Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi: galvos skaudėjimo, svajimo ar aptemimo, nervuotumo, skaudėjimo, akių karščio. Atitaisau trumparegystę ir tolrėgystę. Prirengiu teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimai darom. su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Speciali atyda krepiama į mokyklos vaikus.
VALANDOS:
Nuo 10:30 ryto iki 7:00 vakaro.
Šeštadieniai iki 4 val. vakaro.
Treciadienį ir sekmadienį uždaryta.
4712 S. ASHLAND AVE.
YARds 7-1373

SOPHIE BARCUS
★
RADIJO VALANDA
Iš Stoties W. G. E. S.
1390 kilocycles
Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniai nuo 8:30 iki 9:30 ryto
Ir kas pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro.
Sekmdienį 8:30 — 9:30 val ryt. iš stoties WOPA 1590 kilocycles
Tel.: HEMlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST
Chicago 29 Illinois

—Koks šventasis su uodega? — Atsakymą rasite MISLIŲ KNYGOJE. Gaunama NAUJAI. NOSH tik už \$1.00.

**PARAŠĖ KNYGĄ
ANGLŲ KALBA**

J. Jazminas parašė istorinę studiją anglų kalba "Cleopatra and Caesar". Veikalo kalbą peržiūri Milton Stark. J. Jazminas studijavo anglų kalbą privačiai Lietuvoje, o vėliau Innsbrucko universitete (Austrijoje) išklaušė anglų filologijos ir literatūros skyrių. 1954 m. jis išleido apysakaičių rinkinį anglų kalba "A Kiss in the Dark" (dar gaunamas "Naujienose").

ŠIRDIES SVORIS

Ką tik gimusio kūdikio širdis sveria mažiau nei vieną unciją. Suaugusio žmogaus širdis sveria nuo 7 iki 14 uncijų. Vidutiniškai imant, vyro širdis sveria apie 10½ uncijos, o moters — 9.

ASTHMA NEFRIN

Veiklus! Greitas!

Malonus palengvinimas sergantiems
A S T H M A

Tūkstančių vartojamas daugiau negu 18 metų. Visur vaistinių rekomenduojamas. Išbandykite Asthma Nefrin pagalbai nuo astmos.

Parduodamas tik su garantija sugrąžinti pinigus po 10 dienų, jeigu nebūsite patenkinti.

TRAFICANTE BROS.

2301 West Taylor Street
Taylor 9-9100
759 So. California Ave.
SACRAMENTO 2-0301

Open Monday and Thursday Evenings

Duona ir įvairias skanias
bulkutes kepa

BRUNO'S KEPYKLA

3339 SO. LITUANICA AVE.
Tel.: CLiffside 4-6376

Pristatome į visas krautuves ir restoranus taip pat išsiunčiam į visus artimuosius miestus.

GRADINSKAS

KRAUTUVĖ ir DIRBTUVĖ
Televizija, radijas, fonografai,
lempos, baterijos, antenos.

J. G. TELEVISION CO.
2512 WEST 47th STREET
Tel.: FRontier 6-1998

**PIGIAI IR SAUGIAI
PERKRAUSTAU
BALDUS
VIETOJE IR IŠ TOLIAU
K. EIDUKONIS**

Turiu naują didelį sunkvežimį,
specialius įrankius ir apdraudą
6930 So. Taiman, Chicago 29, Ill.
Tel. GROvehill 6-7096

**SAUGUS
BALDŲ
PERKRAUSTYMAS**

iš arti ir toli
NAUJAS 1955 M. SPECIALUS
DIDELIS SUNKVEŽIMIS.
Pigus, sąžiningas patarnavimas
Saukite:

R. ŠERĖNAS
4546 SO. WOOD STREET
Chicago 9, Ill. Tel.: VI 7-2972

**KIEK YRA GYVENTOJŲ
PASAULY?**

Nors tiksliai ir negalima pasakyti, bet spėjama, jog šandien pasauly gyvena maždaug 2,500,000,000 žmonių. Per du šimtmečius (nuo 1650 iki 1850 m.) gyventojų skaičius dvigubai padidėjo. Per paskutinį šimtmetį ir vėl padidėjo dvigubai. Ar iki 2000 m. žmonių skaičius ir vėl padvigubės, sunku pasakyti. Prieš kelis metus buvo pastebėta, kad gyventojų prieauglis kiek sulėtėjo, tačiau pastaruoju laiku kai kuriuose kraštuose tas prieauglis ir vėl smarkiai ėmė kilti.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS.

ATLANTOSAURUS

Pačiu didžiausiu gyvūnu, kuris kada nors gyveno žemėje, yra laikomas atlantosaurus. Išliko to baisūno tik keli suak-

menėję kaulai, iš kurių sprėndžiama, kad jo ilgumas siekdavo apie 100 pėdų.

Skaitykite "N-nas"

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE JŪSŲ
INSULIACIJOS
PROBLEMAS

Dabar yra laikas
įrengti savo namą
žiemei.

Mes turime išdirbtą
reputaciją pilno pasi-
rinkimo A-1 rūšies
stako lentų ir namams
materiolių.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SOUTH HALSTED STREET Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITWINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI.

Now at

**SOLTIS HOME APPLIANCES
AND FURNITURE**

**SIEGLER USES HEAT THAT'S
4 TIMES HOTTER
OVER YOUR FLOORS!**

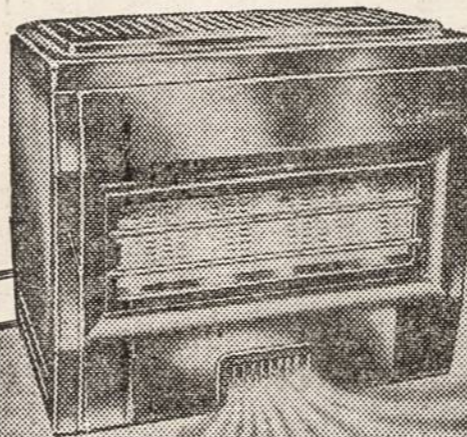
Siegler is not a space heater that wastes heat up the chimney and on the ceiling forcing you to live in 1 or 2 rooms—

Siegler is not a central heating plant with expensive installations—

Siegler is a revolutionary method of WARM FLOOR HEATING . . . puts heat in every room WITHOUT COSTLY, DIRT COLLECTING PIPES & REGISTERS!

WARM COZY FLOORS
IN EVERY ROOM!

APPROVED BY AGA

Tropical Floor Heat

GETS TO THE BOTTOM OF THE COLD FLOOR PROBLEM

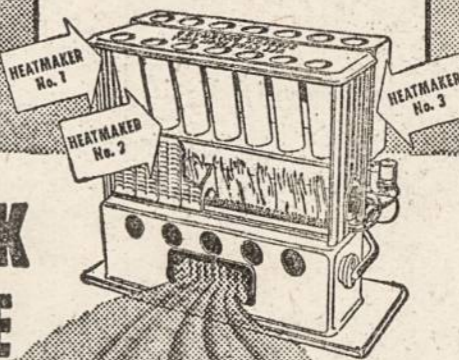
**MONEY BACK
GUARANTEE**

make the 'MATCH-TEST'! It proves how Siegler pays for itself again and again with the fuel it saves!

**Siegler
THREE-IN-ONE
HEATMAKER**

Siegler captures the Top-o'-the-Flame heat, doesn't waste it up the flue as ordinary heaters do. This extra, patented inner heater is built right into the heart of the hottest fire. It captures the 4 Times Hotter heat from the burner flame — pours it over your floors. Cuts gas bill tremendously
HEATS LIKE MAGIC
even with the gas turned OFF

**SOLTIS HOME APPLIANCES
AND FURNITURE**

2647 WEST 51st STREET

HEMLOCK 4-7095

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS